Folkeuniversitetet

Odense

Program forår 2020

Mød forskerne

på Folkeuniversitetet

Er alle hjerner ens?

Åsa Fex Svenningsen
Lektor i neurobiologi
Syddansk Universitet

Velkommen

Vi glæder os til at præsentere dig for aktuel og vedkommende forskning på universitetet og rundt omkring på Fyn. Programmet er oplevelsesrigt og tværfagligt, og det sætter fokus på såvel samtid, fortid og fremtid. Vil du med bag om det amerikanske valg, der venter forude i 2020? Vil du med ud i universets fjerneste afkroge, eller er du mere til en tur til Berlin? Vil du gå til undervisning hver uge hele efteråret, eller foretrækker du at blive klog i weekenden? Vi har sammensat programmet, så der er mulighed for det hele. Velkommen til både dig og en lang række af Danmarks dygtigste forskere på Folkeuniversitetet i Odense.

Rigtig god fornøjelse.

Ditte Løndahl Farup, konstitueret sekretariatsleder
Marie Hauge Lykkegaard, programredaktør

Indholdsfortegnelse

s. 3 Åbningsforelæsning
s. 4 Historie og arkæologi
s. 8 Artikel: Genforeningen
s. 10 Litteratur, musik, film og teater
s. 13 Tag med i Odense Teater: Shakespeares Helligtrekongersaften
s. 14 Religion og filosofi
s. 17 Folkeuniversitetet i Syddanmark
s. 18 Arbejdsliv, ledelse og kommunikation
s. 20 Artikel: Det britiske skib gynger på åbent hav
s. 24 Samfund og verden
s. 27 Tag med i biografen: Undtagelsen
s. 28 Naturvidenskab og teknologi
s. 31 Rejser
s. 32 Psykologi og sundhed
s. 36 Kunst, arkitektur og design
s. 40 Artikel: Hvem skal udgøre USA?
s. 44 Praktiske oplysninger
s. 46 Annonce: Efteruddannelse

Åbningsforelæsning:

EN SAMTALE OM HJERNEN OG NATUREN

Hjerneforsker Åsa Fex Svenningsen og ph.d.-studerende i psykologi og naturvejleder Simon Høegmark fra Syddansk Universitet åbner Folkeuniversitetets forårssæson med denne samtale om hjernen og naturen. De vil prøve at svare på, hvad hjerneforskning og naturterapi i fællesskab kan bidrage med for at imødegå den voldsomme stressbølge, der har ramt mange vestlige lande de seneste år.

Brug af naturbaseret terapi og rehabilitering i sundhedssektoren er i kraftig vækst i disse år, både internationalt og nationalt. Nyere forskning viser, at ophold i naturen og naturbaseret behandling har en gavnlig effekt på stress, og at naturbaseret behandling kan styrke immunforsvaret og øge livskvaliteten. Naturen kan både bruges til at forebygge stress og som egentlig behandling.

Forskningen viser, at stress har en målbar effekt på hjernens funktion, men at der i dag også er mange måder at mindske stress på.

Efter forelæsningen serveres vin, vand og snacks.

Holdnr: 2011-177
Åsa Fex Svenningsen, lektor i neurobiologi, Syddansk Universitet, **Simon Høegmark,** ph.d.-studerende i psykologi og naturvejleder, Syddansk Universitet
Dato: Torsdag 30/1
Tid: 17.30-19.00
Pris: 180 kr. Studerende: 90 kr. inkl. vin, øl, vand og snacks
Sted: Syddansk Universitet, lokale U45, Campusvej 55, 5230 Odense M

Historie og arkæologi

HISTORIEN OM CHRISTIAN 2.

Han var en magtfuld, international skikkelse, konge af Danmark og Norge, og arving til den svenske trone. Dramatiske historier og myter omgiver hans person. Måske kender du ham fra Det Stockholmske Blodbad i 1520 eller som omdrejningspunktet i Johannes V. Jensen-romanen 'Kongens Fald'. Christian 2. (1481-1559) er en af de mest kendte danske konger. Denne aften genopliver vi historien om Christian, når lektor i historie ved Syddansk Universitet, Lars Bisgaard, fortæller om hans dramatiske liv og en samtid på kanten til Reformationen. Undervejs rydder vi op i de mange historier og misforståelser, der knytter sig til hans person. Forelæsningen tager afsæt i bogen 'Christian 2. – En biografi' (Gads Forlag, 2019).

Holdnr: 2011-130
Lars Bisgaard, lektor i historie, Syddansk Universitet
Dato: Onsdag 19/2
Tid: 17.15-21.00
Pris: 280 kr. Studerende: 140 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

HULLER I ODENSE: HVAD VED VI OM BYENS ÆLDSTE HISTORIE?

Udgravningerne på Thomas B. Thriges Gade blev endelig afsluttet i 2017, og siden da har arkæologer ved Odense Bys Museer bearbejdet resultaterne i forsøget på at øge vores viden om Odenses ældste historie. En stor del af dette arbejde er forskningsprojektet 'Urbaniseringens Møder og Menneske'. Denne temadag vil indeholde nedslag i nogle af de mest markante fund, og vi ser nærmere på selve resultaterne af udgravningen og forskningen bag. Vi kommer tættere på byens fysiske udvikling, ser på, hvad kontakten til omverdenen og inspiration udefra har betydet, og hvilken rolle relationen mellem mennesker og deres omgivelser har spillet for udviklingen af det urbane samfund. Temadagen afholdes midt i den gamle by – i Odense Adelige Jomfrukloster.

Holdnr: 2011-079
Jakob Tue Christensen, arkæolog ved Odense Bys Museer, **Mikael Manøe Bjerregaard,** arkæolog ved Odense Bys Museer, **Kirstine Haase,** arkæolog ved Odense Bys Museer
Dato: Lørdag 14/3
Tid: 10.00-16.00
Pris: 410 kr. Studerende: 205 kr. inkl. kaffe, te og kage. Det er ikke muligt at købe mad i klosteret.
Sted: Karen Brahe Auditoriet i Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6, 5000 Odense C

DANMARK SOM SØFARTSNATION

Historieskrivningen om det moderne Danmark har traditionelt været domineret af de folkelige bevægelser. Den har typisk handlet om, hvordan fagbevægelsen og andelsbevægelsen har formet det danske samfund. Derimod har fortællinger om Danmark som søfarts- og handelsnation ikke stået så stærkt, som man måske kunne forvente, selvom landets mange havnebyer og dets geografiske placering tidligt gjorde de maritime erhverv og internationale forbindelser afgørende for Danmarks udvikling. Ved denne temadag kaster vi et blik på Danmarks modernisering i de sidste 200 år — betragtet gennem en maritim linse. Vi undersøger her, hvordan samspillet mellem geografi, virksomheder, teknologiske nybrud og opbygningen af en maritim infrastruktur har været med til at forme det Danmark, vi kender i dag. Samtidig går vi i forelæsningen tæt på selve fortællingen om Danmark som søfartsnation, og undersøger, hvordan denne fortælling har udviklet sig i konkurrence med andre stærke identitetsfortællinger om Danmark som landbrugsland og velfærdsstat. Forelæsningerne er baseret på den nye bog 'Søens folk – Maritime fortællinger om det moderne Danmark', der udkommer i november 2019.

Program

10.00-11.45 Danmark som søfartsnation. Anders Ravn Sørensen, adjunkt, Copenhagen Business School

12.30-14.15 Kinafarere. Benjamin Asmussen, museumsinspektør, Museet for Søfart

14.30-16.00 Smuglere. Nils Valdersdorf Jensen, ph.d.-stipendiat i historie, Syddansk Universitet

Holdnr: 2011-109
Dato: Lørdag 28/3
Pris: 410 kr. Studerende: 205 kr. inkl. kaffe, te og kage
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

FORFATTEREN OG FORSKEREN – MICH VRAA OG MICHAEL BREGNSBO

Mich Vraa og Michael Bregnsbo har begge arbejdet indgående med Vestindiens historie og med slaveriet på øerne, der engang var den fjerneste del af Danmark. Deres metoder er vidt forskellige, men én ting har de dog til fælles: Deres studier af øerne er hver især en bestræbelse på at forstå fortidens verden. Mød dem denne aften til en samtale om to måder at fortælle Vestindiens historie på. Mich Vraa er forfatter og udgav mellem 2016 og 2018 roman-trilogien 'Haabet'. Michael Bregnsbo er historiker ved Syddansk Universitet og medforfatter til Gads værk i fem bind 'Danmark og kolonierne'.

Holdnr: 2011-114
Mich Vraa, forfatter, **Michael Bregnsbo,** lektor i historie, Syddansk Universitet
Dato: Torsdag 19/3
Tid: 18.15-20.00
Pris: 180 kr. Studerende: 90 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

ADEL OG FYNSKE HERREGÅRDE

Fyn rummer en rigdom af herregårde, der for hovedpartens vedkommende fortæller om adelens indflydelse og skiftende rolle gennem de seneste mange hundrede års danmarkshistorie. Men det er ikke kun på selve herregårdene, at adelen har sat sit præg. Også omgivelserne er påvirket af en stand, der har måttet tilpasse sig tiderne, men hele tiden har defineret sig selv som noget særligt. Gennem tre forelæsninger fortælles om adel og fynske herregårde i samarbejde med Historisk Samfund for Fyn, der i løbet af 2020 arrangerer udflugter til både Ravnholt, Lundegård og Brobyværk.

19/03 **Adelsmænd og -kvinder på Ravnholt.** Rasmus Agertoft, cand. mag. i historie
26/03 **Lundegård.** Michael Bregnsbo, lektor i historie, Syddansk Universitet
02/04 **Magt og pragt – den fynske adel.** Lars Christensen, ph.d. i historie

Holdnr: 2011-179
Dato: 3 torsdage, start 19/3
Tid: 18.30-20.15
Pris: 380 kr. Studerende: 190 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

EUROPAS GRÆNSER I 100 ÅR

Efter 1. Verdenskrig blev der skabt en ny landegrænse mellem Danmark og Tyskland. Mens den dansk-tyske grænse – trods alle omskiftelser – forblev intakt, har landkortet skiftet udseende andre steder i Europa de sidste 100 år. Drivkræfterne bag dette har været bl.a. krig og anden magtanvendelse, nationalisme, national selvbestemmelsesret, ideologi og religion. Vi skal se på den dramatiske udvikling og på, hvilken betydning statsgrænser har for os – både samfundsmæssigt og menneskeligt. Arrangementet er en del af markeringen af Genforeningen 2020. I 2020 er det 100 år siden, at Sønderjylland blev genforenet med Danmark. Det markerer vi med to gratis arrangementer med nogle af de forskere, der ved mest om Sønderjyllands og Europas historie. Dette er det første arrangement i rækken. Sidste arrangement finder sted til efteråret.

Holdnr: 2011-132
Henrik Becker-Christensen, adjungeret professor i historie, dr.phil. og fhv. generalkonsul i Flensborg
Dato: Onsdag 25/3
Tid: 18.15-20.00
Pris: 50 kr. inkl. kaffe, te og kage
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

STORBRITANNIENS HISTORIE

Vi vender ofte blikket mod vores nabo på den anden side af Nordsøen – både i fiktionens verden og i virkeligheden. For tiden følger vi den britiske premierministers bestræbelser på at få en Brexit-aftale i hus. I 1945 fulgte vi med spænding Montgomerys "ørkenrotters" fremrykning og det endelige befrielsesbudskab fra BBC i London. Vi har fulgt Elisabeth II's regeringstid i tv-serien 'The Queen'. Og før det fulgte vi Jack i middelalderens England i 'Jordens Søjler' og familien Crawley og livet 'upstairs and downstairs' i 'Downton Abbey'. Nu har du mulighed for at følge syv forskeres nedslag gennem især Englands og Storbritanniens politiske historie fra angelsaksernes og vikingernes invasioner over unioner, kolonimagt og krig til Brexit. Undervejs møder vi både Wilhelm Erobreren, Henrik VIII, Cromwell, dronning Victoria og Churchill.

14/04 **Angelsaksernes og vikingernes erobring af England.** Mads Ravn, forskningschef og museumsinspektør, Vejle Museerne

21/04 **Vilhelm Erobreren og kampen om magten i middelalderen.** Brian Patrick McGuire, professor emeritus

28/04 **Magt og pragt i Tudortiden samt borgerkrig.** Steffen Heiberg, historiker og fhv. forskningschef, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot

05/05 **Den industrielle revolution og Victoriatiden.** Steffen Heiberg, historiker og fhv. forskningschef, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot

12/05 **Det britiske Imperium og kolonierne.** Christian Damm Pedersen, adjunkt i historie, Syddansk Universitet

19/05 **Storbritannien i Første og Anden Verdenskrig.** Martin Amitsbøll Husted, cand.mag. i filosofi, samfundsfag og historie

26/05 **En splittet nation.** Vejen mod Brexit. Sara Dybris McQuaid, lektor i britisk og irsk historie og samfund, Aarhus Universitet

Holdnr: 2011-071
Dato: 7 tirsdage, start 14/4
Tid: 18.15-20.00
Pris: 780 kr. Studerende: 390 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Følg med på Facebook
facebook.com/fuodense

SØNDERJYLLANDS HISTORIE: GENFORENINGEN OG GRÆNSELANDET

Som landsdel på kanten af det danske rige gemmer Sønderjylland på en stor og dramatisk historie, der ud over betydningen for lokale forhold har spillet en afgørende rolle for Danmarks historie og har perspektiver langt ud i Europa. I 2020 er det 100-året for Genforeningen af Sønderjylland med Danmark. Med afsæt i Genforeningen 1920 tager vi på en rejse til Sønderjylland med fem forelæsninger, der lukker op for spændende historier om grænselandet i de seneste 150 år. Undervejs gør vi stop ved bl.a. krigen i 1864, fredsslutningen efter Første Verdenskrig, realiseringen af idéen om en 'sindelagsgrænse' og forholdet mellem danskere og tyskere og mindretallene på hver sin side af grænsen. Derudover skal vi høre om de 30.000 sønderjyske soldater, der kæmpede i Første Verdenskrig i tysk uniform – den største danske krigsindsats i moderne tid! Vi slutter af med en festlig aften om den sønderjyske sangtradition og med fællessang undervejs.

23/04 **Kampen om Sønderjylland 1864-1914.** Klaus Tolstrup Petersen, historiker, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig

30/04 **Mindretallene i grænselandet.** Siegfried Matlok, journalist og tidligere chefredaktør, Der Nordschleswiger, Jørgen Kühl, rektor og historiker, A.P. Møller Skolen

07/05 **Genforeningen 1920 og dansk-tyske relationer frem til i dag.** Henrik Becker-Christensen, adjungeret professor i historie, dr.phil. og fhv. generalkonsul i Flensborg

14/05 **Skæbner på 'forkert side': Dansksindede i tysk tjeneste under 1. Verdenskrig.** Steffen Lind Christensen, ph.d.-stipendiat i historie, Aarhus Universitet

28/05 **Det var en sommermorgen – Sangen i Sønderjylland fra Treårskrigen til Genforeningen.** Elsemarie Dam-Jensen, museumsinspektør, Museum Sønderjylland – Kulturhistorie Tønder

Holdnr: 2011-108
Dato: 5 torsdage, start 23/4
Tid: 19.00-20.45
Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

BESÆTTELSEN: DANSKERE PÅ DEN GALE SIDE

Da Danmark blev besat den 9. april 1940, var danskerne overvejende afvisende overfor tyskerne. Alligevel indrettede dansk politik, erhvervsliv og rigtig mange almindelige mennesker sig på et samarbejde med besættelsesmagten. Motiverne var økonomiske og politiske, derimod sjældent ideologiske. Mange oplevede, at tyskerne slet ikke var så slemme. Først efter angrebet på Sovjetunionen, og især fra 1943, vendte flere og flere danskere dem ryggen eller gik ligefrem lige med i kampen imod dem. Der var imidlertid også danskere, som hilste nazismen velkommen, gik i besættelsesmagtens tjeneste, blev kollaboratører – og udstødt fra det danske samfund. I 80-året for Danmark besættelse og 75-året for befrielsen og 2. Verdenskrigs afslutning kaster vi med denne temadag lys på tre grupper, som gik så langt i deres samarbejde med tyskerne, at de efter befrielsen blev ramt af samfundets dom.

Program

10.15-11.45: Tysklandsarbejderne: arbejderklassens kollaboratører? Therkel Stræde, lektor i historie, Syddansk Universitet

12.15-13.45: Adolf Hedegaard og de danske SS-vagter i de tyske koncentrationslejre. Dennis Larsen, museumsinspektør ved Nationalmuseet/Frøslevlejrens Museum

14.15-15.45: HIPO: dansk hjælpepoliti i tysk tjeneste. Henrik Lundtofte, arkivleder, Historisk Samling fra Besættelsestiden, Esbjerg

Holdnr: 2011-197
Dato: Lørdag 2/5
Tid: 10.15-16.00
Pris: 410 kr. Studerende: 205 kr. inkl. kaffe, te og kage
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

BETYDNINGEN AF GENFORENINGEN I DAG

Hvilken betydning havde Genforeningen i samtiden, hvordan foregik overgangen til dansk styre, og hvordan er forholdene i grænselandet i dag? Kom og hør mere, når historiker ved Syddansk Universitet Per Grau Møller fortæller om Genforeningens betydning – nu og dengang. Arrangementet er en del af markeringen af Genforeningen 2020. I 2020 er det 100 år siden, at Sønderjylland blev genforenet med Danmark. Det markerer vi med to gratis arrangementer med nogle af de forskere, der ved allermest om Sønderjyllands og Europas historie. Dette er det andet arrangement i rækken.

Holdnr: 2021-007
Per Grau Møller, lektor i historie, Syddansk Universitet
Dato: Onsdag 7/10 (efterår 2020)
Tid: 18.30-20.15
Pris: 50 kr. inkl. kaffe, te og kage
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KUNDSKAB OG KAFFE PÅ MØNTERGÅRDEN

I landskabet, i laboratoriet, på magasinet og bag skrivebordet … Året rundt arbejder Møntergårdens konservatorer, historikere og arkæologer på at tilvejebringe ny viden om vores fælles fortid. Få indblik i, hvad der rører sig helt aktuelt på byens museum gennem ti små foredrag, som blandt andet afspejler museets særlige tema i 2020 om 'Ressourcer, råstoffer og recycling'.

28/01 **Små potter: Hvad keramik kan fortælle om forbindelser og forandringer i fortidens Fyn.** Kirstine Haase, arkæolog, Møntergården

19/02 **Importstrømme og lokalproduktion, år 200-1200 e.Kr.** Peder Dam, museumsinspektør, Møntergården

19/03 **Fra hjemmegjort til konfektion og storforbrug.** Ellen Warring, museumsinspektør, Møntergården

23/04 **Skrald eller guld?** Affaldshåndtering gennem 500 år. Camilla Pryds Scherning, museumsinspektør, Møntergården

20/05 **Genforeningen set fra museets mediehistoriske samling.** Sissel Bjerrum Fossat, museumsinspektør, Møntergården

16/06 **Genforeningen: fynske mindesten og national erindring.** Michael Borre Lundø, museumsinspektør, Møntergården, cand.mag., Sissel Bjerrum Fossat, museumsinspektør, Møntergården

20/08 **Fjer så dyre som diamanter.** Sissel Bjerrum Fossat, museumsinspektør, Møntergården

22/09 **Træ fra middelalderens Odense: analyser og ressourcer.** Jens Gregers Aagaard, konservator

21/10 **Modetyveri og sælgekællinger: genbrug og gadehandel i 1800-tallets Odense.** Camilla Pryds Scherning, museumsinspektør, Møntergården

19/11 **Det søde juleliv: knas, konfekt og kager gennem 600 år.** Dyveke Skov Larsen, museumsinspektør, Møntergården

Holdnr: 2011-166
Dato: Forskellige ugedage – se program
Tid: 14.00-15.00
Pris: 85 kr. pr. gang inkl. kaffe, kage og fri entré til museets udstillinger. Medlem af museumsklub: 50 kr. pr. gang
Sted: Møntergården, Overgade 48, 5000 Odense C

Genforeningen 2020:

Den nye grænse fejres

AF HANS SCHULTZ HANSEN

Den største stund. Den bedste gave. Ordene var mange, og euforien stor ved Genforeningen i 1920. 56 år efter det forsmædelige nederlag i 1864 var det slut med at vente og længes. Og som det bedste havde sønderjyderne selv stemt, om de skulle høre til Danmark eller Tyskland. Folkenes selvbestemmelsesret og magt lå i tidsånden, og sønderjyderne kunne fejre, at de igen fik dansk konge, og at de nu var en del af en dansk nationalstat. Så måtte de leve med, at hertugdømmet Slesvig blev delt over på midten, og at den nye grænse skabte mindretal på begge sider.

"Nu var kongen lige ved æresporten. Han havde taget sin chakot af og hilste med små nik til begge sider. Man kunne se, hvor bevæget han var. Nu var det, som holdt han hesten an og så til vejrs mod indskriften og flagene ovenover, som rørte sig i morgenvinden. Og nu – der er i dette øjeblik fuldkommen stille omkring ham – er kongen lige under æresporten. En dæmpet trommehvirvel – og kong Christian den Tiende er redet over grænsen ind i Sønderjylland".

Sådan skildrede bibliotekar Carl Dumreicher (1879-1965) det store øjeblik i sin bog 'Genforeningen 1920.' Klokken var 9.20, dagen var den 10. juli 1920, og stedet den dansk-tyske grænse fra 1864 ved Frederikshøj nord for Christiansfeld. Den grænse, som ikke længere eksisterede, efter at kongen dagen i forvejen havde underskrevet loven om indlemmelsen af de sønderjyske landsdele i kongeriget Danmark med øjeblikkelig virkning. Det symbolladede øjeblik er foreviget på et fotografi, som for de fleste danskere er blevet ikonet på Genforeningen. Det hang tidligere i mange sønderjyske hjem.

Begivenheden var nøje sat i scene, så den svarede til den sagnomspundne Jomfru Fannys spådom 40 år tidligere: at kongen ville ride ind i det genvundne land på en hvid hest. Jomfru Fanny, alias syersken Franziska Enger (1805-1881), boede i Persillegade i Aabenraa. Herfra var der kun få skridt op til Nygade, hvor de danske sønderjyders førstemand H.P. Hanssen (1862-1936) havde sit hjem. I 1919-1920 var han minister for sønderjyske anliggender, og han huskede spådommen, da genforeningsfesterne blev planlagt. Den hvide hest blev lånt på Visborggård ved Hadsund.

Så snart kongen var nået ind i Sønderjylland, brød jubelen løs. Her blev han budt velkommen. Ikke af H.P. Hanssen, som det ellers var aftalt. Hanssen var blevet presset til at trække sig, fordi han var persona non grata i indflydelsesrige kredse, som krævede en grænse syd om Flensborg trods indbyggernes altovervejende tyske sprog og sindelag. Han fastholdt i stedet, at grænsen skulle drages i henhold til folkenes selvbestemmelsesret, som den fremgik af folkeafstemningerne den 10. februar og 14. marts 1920. I stedet bød en af Haderslevegnens danske ledere kongen velkommen.

Kong Christian (1870-1947) fortsatte efter velkomsten sit ridt ind i Sønderjylland. En niårig pige, Johanne Braren (1911-1999), overrakte ham blomster. Spontant trak han hende op til sig på hesten, gav hende et kys i panden og lod hende ride med, før hun skrækslagen blev givet tilbage til sin plejemor. Endnu en symbolladet handling, her efter et litterært forbillede, forfatter Henrik Pontoppidans (1857-1943) digt fra 1918 om den røvede datter, der dybt begrædt kom frelst tilbage. Ikke et øje var tørt. Slet ikke kongens.

Med den stærke symbolik var det ekstra uheldigt, at han blev kastet af hesten. Det skete på hans videre vej fra Christiansfeld og sydover, da han kort før Haderslev skulle stige om fra bil til en ny hest. Bevidst om symbolikken bed kongen smerterne i sig og gennemførte ridtet ind i Haderslev på en anden og roligere hest.

Fra Haderslev tog Christian 10. og den kongelige familie over Aabenraa til Sønderborg for at deltage i den store genforeningsfest den 11. juli i Dybbøl skanser. Indbyder til festen var de danske sønderjyders politiske organisation, Vælgerforeningen for Nordslesvig. Formanden, grev O.D. Schack (1882-1949) fra Schackenborg i Møgeltønder, holdt hovedtalen. Han priste den nye nationale enhed: "Det store budskab, genforeningen bringer os sønderjyder, er, at vi nu ikke mere skal bære dette navn, men blive danske, ikke kun i sind, men også af navn". Ef-

I anledning af 100-året for Genforeningen deler forskre og fagpersoner deres viden om Genforeningen, grænselandet og dansk-tyske relationer på Folkeuniversitetet. Tag med til foredrag, eller læs om genforeningstiden her. Projektet er støttet af A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

tertiden har vist, at greven forhastede sig med at lægge den sønderjyske identitet i graven. […]

I forbindelse med jubilæumsåret 2020 er der grund til at se nærmere på de fortællinger, der er opstået om løsningen af det dansk-tyske grænseproblem i 1920 og i de næste årtier. Allerede når man sætter ord på grænseændringen i 1920, ligger der et valg af historisk perspektiv. Danskerne og de dansksindede sønderjyder ser den som en genforening, hvor den danske del af det gamle hertugdømme Slesvig kom tilbage til Danmark, og den uretfærdige grænse fra 1864 blev overvundet. Tyskerne og de tysksindede nordslesvigere ser den som Nordslesvigs afståelse til Danmark.

Genforeningen i 1920 genererede tidligt sin egen mindekultur. Den har især rettet sig mod afstemningsdagen den 10. februar og den officielle genforeningsdag den 15. juni eller genforeningsfestlighederne den 10.-11. juli. Allerede den 10. februar 1921 blev der i de sønderjyske købstæder og i de fleste sogne på landet holdt fester til minde om afstemningen. De fulgte fra begyndelsen det sønderjyske mønster for folkelige møder med en hovedtaler, fællessang og korsang – og kaffebordet ikke at forglemme. Længe var fortællinger fra deltagere i afstemningen også en fast bestanddel. Arrangørerne var stedets danske foreninger. Afstemningsfesterne havde deres storhedstid, mens der endnu levede sønderjyder, som havde stemt i 1920, og så længe de dansk-tyske modsætninger krævede en national mobilisering. I 1960'erne svækkedes traditionen. 50-årsjubilæet i 1970 var en undtagelse, men derefter fortsatte tilbagegangen. I 1970'erne så det ud til, at traditionen helt skulle uddø. Sådan kom det ikke til at gå. I 1980'erne blev den genoplivet og har siden vist sig levedygtig, selv om den ikke når fortidens højder. I dag holdes der afstemningsfester hen imod en snes steder i Sønderjylland. Nogle steder på sognebasis, andre steder for større områder som den traditionsrige fest på Folkehjem i Aabenraa.

Afstemningsfesterne var fra begyndelsen sønderjydernes markering af den dag, hvor de selv eller deres forfædre fik landsdelens skæbne lagt i deres hænder. Også genforeningsdagen den 15. juni blev fejret flittigt lokalt i Sønderjylland, men i længden havde den ikke samme brede appel som afstemningsdagen. Det var vanskeligt at knytte konkrete begivenheder til dagen og slet ingen, som involverede menigmand. End ikke ved de officielle markeringer af de runde jubilæer for Genforeningen holdt man konsekvent fast ved den 15. juni. Ved disse fester knyttede man lige så ofte an til traditionen fra den 11. juli 1920 og arrangerede fester, hvor repræsentanter for det officielle Danmark mødtes med sønderjyderne i Kongeskansen på Dybbøl.

Sådanne genforeningsfester blev holdt i 1930, 1945, 1970, 1980 og 1995 – og bliver det i 2020.

Uddrag fra bogen 'Genforeningen' fra Aarhus Universitetsforlag (december 2019). Bogen er en del af serien 100 danmarkshistorier (100danmarkshistorier.dk).

Litteratur, musik, film og teater

MUSIKKENS MESTERVÆRKER

Få mere ud af musikken! Forelæsningsrækken dykker ned i nogle musikværker – deres tilblivelseshistorie, udtryk og særlige kendetegn. Her er en opera, en symfoni, et symfonisk digt, et dansk vokalværk samt klavermusik. Få lejlighed til at fordybe dig i ét værk ad gangen, og få samtidig en introduktion til musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Du bliver rustet til at få endnu mere ud af din næste musikoplevelse – uanset om det er et nyt værk, du kaster dig over, eller om du genhører et af disse udvalgte mesterværker, der giver anledning til både ny glæde og overraskelse. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

04/02 Niels W. Gade: Elverskud.
18/02 Britten: Peter Grimes.
25/02 Chopin: Præludier.
03/03 Gustav Holst: Planeterne.
10/03 Beethoven: Symfoni nr. 9.

Holdnr: 2011-020
Leif V. S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab
Dato: 5 tirsdage, start 4/2
Tid: 18.00-19.45
Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.
Sted: Borgernes Hus, Lokale 3.5 og 3.6, 3. sal, Østre Stationsvej 15, 5000 Odense C

STÆRKE KVINDER I LITTERATUREN

Tag med på en vandring i kvindernes historie, kultur og litteraturhistorie. Fra romantikken og modernismen i England med Jane Austen og Virginia Woolf over 1900-tallets Island med Baldursdottir og hendes Karitas-bøger og videre til nutidens Italien med Elena Ferrante; én af verdens mest betydningsfulde nutidige forfattere. Vi dykker ned i en række fantastiske kvindelige forfatteres værker, der byder på sproglige fornyelser, skarpe skildringer af steder, men også tidsånd og tidstypiske problematikker, leg med køn og identitet, humor, sorg og meget mere. Dagen byder på et møde med stærke forfattere samt stærke hovedpersoner og alsidige kvindefortællinger. Forløbet tager afsæt i de følgende værker: Jane Austen: 'Stolthed og fordom', 1813 Virginia Woolf: 'Til Fyret', 1927 Kristín Marja Baldursdóttir: 'Karitas', 2004 og 'Karitas – kaos på lærred', 2007 Elena Ferrante: 'Dukken, der blev væk', 2006.

Holdnr: 2011-070
Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab
Dato: Lørdag 14/3
Tid: 10.00-16.00
Pris: 410 kr. Studerende: 205 kr. inkl. kaffe, te og kage
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

AKTUELLE DANSKE BESTSELLERE – MED KANT

Grav et spadestik dybere ned i dansk litteraturs aktuelle bestsellere sammen med eksperterne. De udvalgte danske bestsellere er alle bøger med 'kant'. De tager fat på livets store spørgsmål på en vedkommende og udfordrende måde. Tonelejerne spænder vidt: fra rodløshed beskrevet med kulsort humor, over skarpe sansninger og refleksioner til voldsomme udladninger og grænseoverskridende erfaringer. Dermed viser de også meget fint den mangfoldighed af stemmer og skrivemåder, som karakteriserer den aktuelle danske litteratur. Bliv introduceret til aktuelle danske bestsellere!

24/02 **Naja Marie Aidt: Har døden taget noget fra dig så giv det tilbage.** Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet
02/03 **Dorthe Nors: Kort over Canada.** Erik Skyum-Nielsen, lektor i dansk litteratur, Københavns Universitet
09/03 **Peter Øvrig Knudsen: Min mor var besat.** Leif Søndergaard, lektor emeritus i litteratur, Syddansk Universitet
16/03 **Theis Ørntoft: Solar.** Torsten Bøgh Thomsen, ph.d.-stipendiat i litteratur, Syddansk Universitet
23/03 **Anne-Cathrine Riebnitzsky: Smaragdsliberen.** Mogens Davidsen, lektor i litteratur, Syddansk Universitet
30/03 **Thomas Boberg: Africana.** Jørgen Aabenhus, ekstern lektor i dansk, Syddansk Universitet

Holdnr: 2011-113
Dato: 6 mandage, start 24/2
Tid: 18.15-20.00
Pris: 680 kr. Studerende: 340 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

VIDENSBRUNCH: LEONARD COHEN

Vi starter med en lækker brunchbuffet, juice, kaffe og te i restauranten på 2. sal. Hallelujah, Suzanne, Book of Longing. Leonard Cohen var en af de væsentligste sangskrivere og poeter i sin samtid. Klaus Lynggaard har fulgt ham fra de tidlige 1970'ere og frem til hans død i 2016. Han har set Cohen optræde utallige gange samt interviewet ham ved flere lejligheder og kender værket, bøger som plader, ud og ind. I løbet af forelæsningen afspilles musikeksempler.

Program
kl. 10.00-11.00 Brunchbuffet i restauranten
kl. 11.15-13.00 Forelæsning i O100

Holdnr: 2011-200
Klaus Lynggaard, journalist og forfatter
Dato: Lørdag 14/3
Tid: 10.00-13.00
Pris: 300 kr. inkl. brunchbuffet, juice, kaffe og te
Sted: Restauranten på 2. sal og lokale O100, Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

STORE BYER – STORE BØGER

Nogle bøger maler steder så tydeligt frem, at det er næsten, som at være der selv. Nogle byer og fortællinger hænger så uløseligt sammen, at bøgerne nærmest er blevet en del af byens historie. Nogle forfattere skriver om de samme steder igen og igen. I denne række skal vi ud og rejse sammen. Vi skal til Paris, Venedig, New York, New Orleans og Berlin. Håndbagagen er pakket – ikke med guidebøger, men med store bøger fra stederne af.

14/04 **Paris.** Morten Nøjgaard, professor i fransk, Syddansk Universitet
21/04 **New York.** Thomas Ærvold Bjerre, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
28/04 **New Orleans.** Clara Juncker, ph.d., dr.phil., lektor i amerikansk litteratur og kultur, Syddansk Universitet
05/05 **Venedig.** Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab
12/05 **Berlin.** Rune Delfs, forskningsassistent i interdisciplinære litteraturstudier, Aalborg Universitet

Holdnr: 2011-155
Dato: 5 tirsdage, start 14/4
Tid: 18.45-20.30
Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

AMIN MAALOUF – FORFATTEREN, DER BYGGER BRO OVER MIDDELHAVET

Den libanesiskfødte forfatter Amin Maalouf flygter i 1975 fra borgerkrigen i Libanon. Han slår sig ned i Paris, hvor han arbejder som journalist og siden chefredaktør på Jeune Afrique. I 1983 får han udgivet sin første bog 'Les croisades vues par les Arabes' – en beretning om korstogene som 'den anden side' oplevede det. Siden har Maalouf udgivet flere romaner og essays, for ikke at tale om hans librettoer til 5 operaer. Personerne i Maaloufs romaner er som oftest virkelige, historiske personer, der har bevæget sig rundt mellem flere lande, kulturer, religioner og sprog. Hans første roman 'Léon l'Africain' er historien om en nordafrikansk ambassadør, som efter en pilgrimsrejse til Mekka bliver kidnappet af sicilianske pirater. Det bliver starten på en færd, der bringer ham til Rom, Granada og Ægypten – frem og tilbage over Middelhavet. Dette nomadeliv, hvor personerne hele tiden er den fremmede og må spørge 'hvem er jeg?' og 'hvem er du?', bliver et gennemgående tema i Maaloufs forfatterskab, hvor omdrejningspunkterne er mødet mellem Europa og Østen og identitet og eksil. På kurset vil deltagerne arbejde med romanen 'Le rocher de Tanios', som Maalouf fik Goncourt-prisen for i 1993. Romanen er en helt fantastisk fortælling baseret på en virkelig historisk begivenhed i det 19. århundredes Libanon. En patriark bliver myrdet og de mistænkte må flygte ud af landet. Det er ikke en kriminalroman, men en roman om mennesker, der søger svar på det eksistentielle spørgsmål: 'Hvem er jeg'? Herudover vil der indgå uddrag af værkerne 'Léon l'Africain' og hans essay 'Identités meurtrières'.

Holdnr: 2011-156 Kurset foregår på fransk.
Helle Andersen, undervisningsassistent i fransk, Syddansk Universitet
Dato: 9 tirsdage, start 4/2
Tid: 17.00-18.45
Pris: 1080 kr. Studerende: 540 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

UNDTAGELSEN: TAG MED FOLKEUNIVERSITETET I BIOGRAFEN

Sidst i april får filmatiseringen af Christian Jungersens bestseller premiere, og bare en uge efter kan du komme med Folkeuniversitetet i biografen. Lektor i litteratur ved Syddansk Universitet Mogens Davidsen giver en introduktion til bogen. Bagefter ser vi filmen sammen. Om 'Undtagelsen': Da Iben og Malene begge modtager dødstrusler, går det op for dem, at deres arbejde på Dansk Center for Information om Folkedrab har bragt dem i livsfare. Mistanken lander på en serbisk krigsforbryder, som de skriver artikler om, men da en sag om mobning på kontoret eskalerer, begynder de langsomt at overveje om ondskaben kunne komme fra dem selv. Sidse Babett Knudsen, Danica Curcic, Amanda Collin og Lene Maria Christensen har hovedrollerne i filmatiseringen af romanen, som Christian Jungersen fik De Gyldne Laurbær for i 2004.

Holdnr: 2011-133
Mogens Davidsen, lektor i litteratur, Syddansk Universitet
Dato: Onsdag 6/5
Tid: 16.00-18.30
Pris: 265 kr. inkl. biografbillet
Sted: Cafébiografen, Brandts Passage 39-41, 5000 Odense C

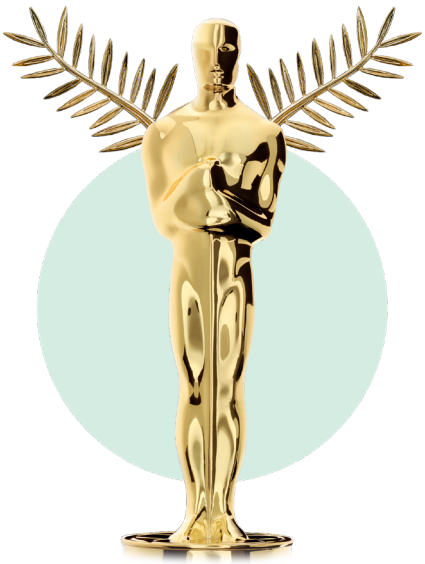

Tag med i Odense Teater:

SHAKESPEARES HELLIGTREKONGERSAFTEN

'Helligtrekongersaften' er Shakespeares kostelige komedie om begærets veje og vildveje. Under et dramatisk skibbrud bliver tvillingerne Sebastian og Viola væk fra hinanden. Viola bliver skyllet i land ved Illyriens kyst og er overbevist om, at hendes bror er druknet. Hun forklæder sig som mand og søger tjeneste hos hertugen Orsino, som hun straks forelsker sig i. Orsino er imidlertid dybt og ulykkeligt forelsket i grevinden Olivia, der ikke vil vide af ham. Orsino sender desperat Viola afsted med kærlighedsbud, og med kvindelist i forklædning lykkes det hende at afvæbne Olivia, der forelsker sig mere og mere i den unge tjener(inde).

Kærlighedsintrigerne og de forvirrede følelser får frit spil, godt hjulpet på vej af de forelskedes farverige omverden, der er befolket af skønne karakterer som den forelskede tjener Malvolio og de ret så fordrukne svirebrødre – adelsmanden Andreas Blegnæb og hans tjener, Tobias Hikke.

Med 'Helligtrekongersaften' puster Odense Teater nyt liv i William Shakespeares kærlighedskomedie. Glæd dig til en forestilling fuld af forviklinger og forvekslinger, der både binder hjertebånd og vækker lattermuskler.

Introaften på Syddansk Universitet: Forelæsning ved Marianne Børch, professor i engelsk litteratur, Syddansk Universitet, onsdag d. 26/2 kl. 18.30-20.15.
Scenekantssamtale på Odense Teater: Onsdag d. 4 marts kl. 17.15 - 17.45.
Aftensmad i Café og restaurant KONGENS HAVE: Efter scenekantssamtalen serveres en anretning med to slags halve wraps (med laks m. cremecheese og urter & pulled pork med coleslaw), vol au vent (små butterdejskurve med hønsesalat), kyllingespyd med teriyaki og sesam, små foccaciabrød med leverpaté + en valgfri drik. I pausen serveres der kage og salte røgede mandler + 1 valgfri drik.
A-billet til teaterforestillingen: Onsdag d. 4. marts kl. 19.30

Holdnr: 1921-162
Marianne Børch, professor i engelsk litteratur, Syddansk Universitet
Dato: 2 onsdage, 26/2 og 4/3
Pris: 595 kr. inkl. forelæsning, teaterbillet, scenekantssamtale og middag med to gange valgfri drik
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55 og Odense Teater, Jernbanegade 21

Religion, teologi og filosofi

HANNAH ARENDTS FILOSOFI ”AT TÆNKE UDEN GELÆNDER”

”At tænke uden gelænder”. Denne smukke og tankevækkende formulering af den tysk-jødisk-amerikanske filosof Hannah Arendt viser, hvorfor hun er en af de største moderne tænkere. I et århundrede hvor tænkningen var låst fast i ideologiernes spændetrøje, tænkte Arendt selvstændigt og på tværs. Derfor har hun bevaret sin aktualitet. Hun er den første, der viser, hvorfor det overdrevne fokus på arbejde og forbrug formindsker den menneskelige tilværelse, og det er hende, der formulerer tanken om ”ondskabens banalitet” i forbindelse med retssagen mod nazisten Adolf Eichmann. På baggrund af sine egne erfaringer som jøde i Tyskland er det Arendt, der formulerer tanken om pluralismens nødvendighed – om at forskellige mennesker skal kunne leve sammen i et fælles samfund. Hun er på alle måder en usædvanlig tænker, der kan gøre os klogere på vores egen tid.

Holdnr: 2011-123
Claus Christoffersen, bachelor i filosofi og oldtidskundskab
Dato: 5 onsdage, start 19/2
Tid: 18.15-20.00
Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

TO FAG, ÉT EMNE: HVAD ER ANGST?

Hvem kan svare på spørgsmålet – filosoffen eller psykologen? Er angst et eksistentielt fænomen eller en psykisk sygdom? Eller måske både det ene og det andet? Mindst 700.000 mennesker i Danmark kommer til at lide af det, psykiatrien kalder ’sygelig angst’ på et tidspunkt i løbet af deres liv. For den kliniske psykologi er det en lidelse, man kan diagnosticere, og for de, der lider af den, medfører det faldende livskvalitet eller nedsat evne til at varetage familie- og arbejdsmæssige forpligtelser. For filosofien er angsten noget helt andet. Den er ikke en sygdom, men en grundtilstand og et fænomen, som siger os noget om, hvad det vil sige at være menneske. Og om vores forhold til os selv og verden. Få indblik i, hvordan to forskellige fagligheder går til samme emne, når vi inviterer en filosof og en psykolog til at give hver deres bud på, hvordan man skal forstå fænomenet og lidelsen angst.

Program
17.30-19.15 Psykiatrien om angst. Aida Hougaard Andersen, ph.d. i psykologi, Syddansk Universitet
19.15-19.30 Pause
19.30-21.15 Filosofien om angsten. Kasper Lysemose, ph.d. i filosofi, Aarhus Universitet

Holdnr: 2011-042
Dato: Torsdag 20/2
Tid: 17.30-21.15
Pris: 280 kr. Studerende: 140 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

VERDENSRELIGIONER

De store, kulturbærende religioner hinduisme, buddhisme, jødedom, kristendom og islam har sat deres store præg på menneskehedens historie og er i dag rykket nærmere hinanden i konfrontation og dialog end nogensinde før. Med stor sandsynlighed vil de også i det 21. århundrede komme til at spille en afgørende rolle for klodens fremtid. Men hvad går de ud på? Hvad adskiller dem fra hinanden, og hvad har de til fælles? For at tage hul på disse spørgsmål, vil vi i dette kursus belyse og drøfte religionernes basale ritualer, overbevisninger og værdier i et historisk perspektiv.

20/02 **Hinduisme.** Mikael Aktor, lektor i religionsstudier, Syddansk Universitet
27/02 **Buddhisme.** Mikael Aktor, lektor i religionsstudier, Syddansk Universitet
05/03 **Jødedom.** Jakob Egholm Feldt, professor i global historie, Roskilde Universitet
12/03 **Kristendom.** Niels Reeh, lektor i religion og historie, Syddansk Universitet
19/03 **Islam.** Søren Christian Lassen, ekstern lektor i religion, Københavns Universitet

Holdnr: 2011-093
Dato: 5 torsdage, start 20/2
Tid: 18.45-20.30
Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

ET MENNESKE AF KVALITET

"Du har altid været rig, køn, og i super god form. Hvor er det dog imponerende, at du har mere end 450 venner på Facebook. Og hvilken IQ! Skål for dig og tillykke med dagen!" Er det de kvaliteter, vi håber, at venner og familie fremhæver under skåltaler til vores runde fødselsdage? Eller er det noget helt andet, vi sætter pris på ved andre – og håber andre ser i os? Siden antikken har filosoffer, teologer og tænkere funderet over menneskelivets værdi. De har overvejet, hvilke dyder, vi bør stræbe efter. Både for at skabe gode relationer til kollegaer, venner, kærester og familie, men også som fundamentet til et samfund, vi har lyst til at dele med hinanden. I en moderne verden: Hvad kendetegner et menneske – af kvalitet?

12/03 **Mod.** Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
19/03 **Dannelse.** Carsten Fogh Nielsen, adjunkt i pædagogisk filosofi, Aarhus Universitet
26/03 **Myndighed.** Carsten Fogh Nielsen, adjunkt i pædagogisk filosofi, Aarhus Universitet
02/04 **Empati.** Søren Engelsen, adjunkt i filosofi, Syddansk Universitet
16/04 **Tillid.** Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
23/04 **Humor.** Anne Engedal, cand.mag. i filosofi med speciale i humor
30/04 **Generøsitet.** Kasper Lysemose, ph.d. i filosofi, Aarhus Universitet
07/05 **Kærlighed.** Kasper Lysemose, ph.d. i filosofi, Aarhus Universitet

Holdnr: 2011-051
Dato: 8 torsdage, start 12/3
Tid: 18.30-20.15
Pris: 880 kr. Studerende: 460 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Har du fundet et spændende forløb?
Tilmeld dig på
fuodense.dk

TRE KLASSISKE TÆNKERE, ÉT EMNE: FÆLLESSKAB

Fællesskab er et evigt aktuelt emne. De kriser, der præger vor tid – finanskrise, flygtningekrise, unionskrise, miljøkrise – udfordrer på forskellig vis vores fællesskaber. Det foranlediger os til helt fundamentalt at spørge: Hvem er vi? Hvad udgør et fællesskab? Hvad vil det overhovedet sige at være sammen med hinanden? Det ser vi på i denne forelæsningsrække. I vor tid er det lykkedes den italienske tænker Roberto Esposito at genåbne spørgsmålet om fællesskab. Vi ser på, hvordan fælleskabsbegreber fra den filosofiske tradition dermed fremstår i nyt lys. Herefter ser vi på de klassiske tænkere Aristoteles, Kant og Kierkegaard og deres tanker om fællesskab.

28/04 Esposito om communitas og immunitas.
05/05 Aristoteles og mennesket som det politiske dyr.
12/05 Kant og den menneskelige fællessans.
19/05 Kierkegaard og næstekærlighedens fællesskab.

Holdnr: 2011-167
Kasper Lysemose, ph.d. i filosofi, Aarhus Universitet, Aarhus Universitet
Dato: 4 tirsdage, start 28/4
Tid: 18.15-20.00
Pris: 480 kr. Studerende: 240 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

SKILDPADDETANKER – BANALE SANDHEDER OM FØDSEL, DØD OG DET UTROLIGE LIV

Vi lever med små og store historier i vores liv for at kunne holde det hele ud. Der er vores egne små historier om meningsfyldte øjeblikke, menneskelige relationer og interessante opgaver, der for en stund giver det hele mening. Og så er der de store historier, som vi sætter os selv ind i: Historier om Gud, kosmos, arten, slægten og ideologierne. Alle historierne trues konstant af dødens og tilfældighedens meningsløshed og gør det til en udfordring at fastholde meningsfuldheden. Foredraget tager udgangspunkt i Mickey Gjerris' bog 'Skildpaddetanker' (2017) og søger efter at minde os om det, som vi har det med at glemme, men som kan gøre livet til at bære. Mickey Gjerris er lektor i bioetik og tidligere medlem af Etisk Råd.

Holdnr: 2011-111
Mickey Gjerris, lektor i bioetik, Københavns Universitet
Dato: Torsdag 30/4
Tid: 18.15-20.00
Pris: 180 kr. Studerende: 90 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

TÆNK DIG OM

Vi møder argumenter overalt, hvor mennesker forsøger at overbevise andre om en påstand: Når politikere taler for deres politik, reklamefolk taler for deres produkt, videnskabsfolk taler for deres teori eller præster for deres tro – og når vi taler med hinanden i hverdagen. Derfor er det en uundværlig evne at kunne identificere, evaluere og konstruere argumenter på effektiv vis. Filosofien kan lære dig at skabe gode argumenter ved at tænke dig om. Med dette forløb får du mulighed for at tilegne dig disse evner. Du får en introduktion til en række begreber og metoder, der gør det muligt at forstå og afkode argumenters indre logik, at identificere fejlslutninger og skjulte præmisser og at opbygge din egen evne til at konstruere holdbare argumenter og kommunikere dem effektivt.

Holdnr: 2011-163
Jens Christian Bjerring, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
Dato: Lørdag 2/5
Tid: 10.15-16.15
Pris: 410 kr. Studerende: 205 kr. inkl. kaffe, te og kage
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Folkeuniversitetet i *Syddanmark*

Bor du eksempelvis i Svendborg, i Ryslinge eller i Assens? Så tjek, om der sker noget spændende i din by. For Folkeuniversitetet har mange, små komiteer på Fyn, i Jylland og på Sjælland, som hver især arrangerer lokale forelæsninger. Find din by herunder, og læs mere på fuodense.dk/syddanmark/program/

Fyn

Folkeuniversitetet Assens
Formand Birgitte Lerche
Administrator Lasse Tajmer, post@fuassens.dk

Faaborg Folkeuniversitet
Formand og administrator Morten Gjeddebæk, faaborgfolkeuni@gmail.com
www.faaborgfolkeuni.dk

Lillebælt Folkeuniversitet
Formand Henriette Bacher Lind, hebl@km.dk
Administrator Lissi Hygum Lind, lissi.lind@fredericia.dk
www.fulillebaelt.dk

Langeland Folkeuniversitetet
Formand og administrator Lone Nordal Petersen, skebjerg-soegaard@mail.dk

Nordfyns Folkeuniversitet
Formand og administrator Kaj Andersen, kaj-vera@email.dk

Ringe/Ryslinge Folkeuniversitet
Formand og administrator Mogens Keinicke, mokeinicke@gmail.com

Svendborg Folkeuniversitet
Formand Rune Høirup Madsen
Administrator Anne-Mette Graubæk, svendborgfolkeuniversitet@gmail.com
www.svendborgfolkeuniversitet.dk

Sjælland

Lolland Folkeuniversitet
Formand og administrator Bente Kaspersen, bkas@lolland.dk

Roskilde Folkeuniversitet
Formand Jes Nysten
Administrator Sofie Amalie Ulrik Andreasen, Roskilde-folkeuniversitet@ruc.dk
www.roskildekunstforening.dk/folkeuniversitetet-roskilde

Odsherred Folkeuniversitet
Formand Alice Sarp, aas@km.dk
www.odsherredfolkeuniversitet.dk

Jylland

Vejle Folkeuniversitet
Formand Vagn Kjeldsen, kjeldsenvagn@gmail.com
Administrator Mette Fruergaard, mefru@vejlebib.dk
www.folkeuniversitet-vejle.dk

Billund Folkeuniversitet
Formand og administrator Søren Bork-Pedersen, fu@fubillund.dk
www.fubillund.dk

Vejen Folkeuniversitet
Formand Linda Klitmøller, lk@sonderskov.dk
www.fu-vejen.dk

Højer Folkeuniversitet
Formand Claus Egelund, cle@km.dk

Kolding Folkeuniversitet
Koldinghus - forening af slægtsforskere. Formand Leif Lillesøe, l.lillesoe@gmail.com
www.slaegtsforskning.kolding.dk

Varde-Ølgod Folkeuniversitet
Formand og administrator Birthe Borre, b.borre@mail.dk

Folkeuniversitetet i Haderslev
Formand Karl Erik Olesen, kaeo@haderslev.dk
Administrator Kai Bjørnskov, kaicb@yahoo.dk
www.folkeuniversitetetihaderslev.dk

Give-egnens Folkeuniversitet
Formand og administrator Gunhild Ørnsholt, gunhild.oernsholt@mail.dk

Sydvestjysk Folkeuniversitet
Formand Erling Petersson
Administrator Katrine Bruun Nielsen, 65504103, fu@fue.sdu.dk
www.fusydvest.dk

Aabenraa Folkeuniversitet
Formand Anette Jensen, aneje@km.dk
Næstformand Povl Callesen, callesenpovl@gmail.com

Arbejdsliv, ledelse og kommunikation

MØDEFACILITERING

Hvordan får man møder, der er værdiskabende, effektive, involverende, muntre, korte og fåtallige? Det gør man ved at facilitere dem. Det vil sige styre deres form stramt og venligt, så indholdet og formålet fremmes bedst muligt. Facilitering er en form for myndig og inkluderende mødeledelse, der næsten umærkeligt bringer det bedste frem i mødedeltagerne, så gruppen sammen når det hele på den aftalte tid, og alle har været på og er glade. Weekendforløbet introducerer en række redskaber til mødefacilitering, og deltagerne afprøver dem i mindre, faciliterede grupper. Centralt er den kunst at fokusere en diskussion, når en meget talende mødedeltager har sadlet kæphesten og er på vej ud over prærien. Vi skal også øve, hvordan man med faciliterende spørgsmål kan kvalificere et møde, der ledes af en anden person. Forløbet henvender sig til alle med mødeansvar. Maks. 30 deltagere

Holdnr: 2011-095

Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet

Dato: Tirsdag 18/2

Tid: 10.00-16.00

Pris: 550 kr. inkl. kaffe, te og kage. OBS! Det er ikke muligt at købe mad i klosteret.

Sted: Karen Brahe Auditoriet i Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6, 5000 Odense C

DEN EFFEKTIVE RÅDGIVER

Hvem kender ikke oplevelsen af at stå forundret og frustreret tilbage efter en rådgivning? Dit input var fagligt vigtigt, men hvad var det, der gjorde, at kunden ikke virkede engageret og måske heller aldrig kommer til at følge dine råd? Få inspiration, viden og værktøjer til at gøre en forskel som rådgiver, uanset om du rådgiver inden for jura, økonomi, IT, kommunikation, HR eller noget helt sjette. Få skarpe råd til, hvordan du skærper din gennemslagskraft, så du bliver hørt, og din rådgivning virker strategisk, retorisk og psykologisk. Forløbet tager afsæt i bogen 'Slå til! Den effektive rådgivers DNA' (Gyldendal Business), og du lærer at gribe rådgiverrummet strategisk klogt vha. ny viden fra bl.a. psykologi, face- og managementteori.

Holdnr: 2011-147

Helle Petersen, ph.d. i forandringskommunikation og master i organisationspsykologi

Dato: Lørdag 28/3

Tid: 10.00-16.00

Pris: 510 kr. Studerende: 270 kr. inkl. kaffe, te og kage

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

LEDELSESPSYKOLOGI

De konkrete udfordringer, som organisationer står overfor i en stadig mere globaliseret verden, kalder på en ny forståelse af ledelse. Bliv introduceret til den nyeste forskning inden for ledelsespsykologien, hvor ledelse handler om processer og opgaver, snarere end frontfigurer og kontrol. Ifølge denne nye teori bør vi vende blikket fra lederen som person og i stedet kigge nærmere på ledelse som sociale processer, der findes i vores organisationer, i arbejdslivet og i alle andre sammenhænge, hvor vi lever vores liv. Dette kan bidrage med væsentlig indsigt i at løse de udfordringer, ledere står overfor i en kompleks verden. Denne forelæsningsrække henvender sig til nuværende og kommende ledere samt andre, der interesserer sig for ledelse.

04/02 **Introduktion til ledelsespsykologi.** Mickey Klysner Riis, cand.psych., erhvervspsykolog, IMPAQ
11/02 **Ledelse af psykisk arbejdsmiljø og trivsel.** Mette Lindhardt, erhvervspsykolog, ArbejdsmiljøCentret i Randers, Anita Bruun-Laursen, erhvervspsykolog, ArbejdsmiljøCentret i Kolding
18/02 **Ledelse og motivation.** Laust Søndertoft Pedersen, læringsspecialist i Learningbank
25/02 **Ledelse, magt og konflikt.** Camille Leicht, erhvervspsykolog
03/03 **Ledelse af kreativitet.** Andrea Søndergaard Poulsen, projektkonsulent, LEAD
10/03 **Ledelse og bæredygtighed.** Simon Elsborg Nygaard, ekstern lektor i bæredygtighedspsykologi, Aarhus Universitet

Holdnr: 2011-140
Dato: 6 tirsdage, start 4/2
Tid: 18.45-20.30
Pris: 780 kr. Studerende: 390 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DEN RETORISKE VÆRKTØJSKASSE

De fleste kender det. Argumenterne snubler over hinanden, og ordene kommer ikke ud over rampen. For formidlingens kunst er mere end overlevering af viden. Men hvordan mestrer man formidling, der fænger? Bliv klogere på alt fra kropssprogets indflydelse på kommunikationen til den gode argumentations grundtrin, når vi åbner op for en værktøjskasse fuld af retoriske hjælpemidler. Vi sætter fokus på, hvad forberedelse gør for din præsentation, det gode skriftsprogs betydning for teksten, stemmeføring i mundtlige præsentationer og fortællinger, der gør en forskel. Få et grundigt indblik i kommunikationens forskellige facetter og en række konkrete redskaber til at blive en bedre kommunikator.

17/03 **Introduktion til retorikkens verden.** Jo Hermann, ekstern lektor i retorik, Syddansk Universitet
24/03 **Retorisk argumentation.** Jo Hermann, ekstern lektor i retorik, Syddansk Universitet
31/03 **Fortællinger, der gør en forskel.** Stefan Iversen, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
14/04 **Kropssprogets betydning – om præsentation, stemmebrug og nervøsitet.** Jo Hermann, ekstern lektor i retorik, Syddansk Universitet
21/04 **Giv teksten liv.** Andreas Immanuel Graae, ph.d. i litteratur, Syddansk Universitet
28/04 **Tilpas talen til lejligheden.** Jo Hermann, ekstern lektor i retorik, Syddansk Universitet

Holdnr: 2011-091
Dato: 6 tirsdage, start 17/3
Tid: 18.30-20.15
Pris: 780 kr. Studerende: 390 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Følg med på Facebook
facebook.com/fuodense

DET BRITISKE SKIB GYNGER PÅ ÅBENT HAV

AF ANDREAS BRUNEBJERG JØRGENSEN
ANBRUN@SDU.DK

Storbritannien er på vej ud af EU, og fortalere for Brexit siger, at nye handelspartnere fra resten af verden er vejen frem. Det britiske skib skal sejle væk fra Europa og ud på det åbne hav. Men denne forestilling vækker kolonispøgelset til live og er samtidig skabt på falske præmisser, påpeger forsker.

Den 23. juni 2016 sagde briterne farvel til EU. Det britiske skib, som siden 1973 har lagt til kaj på det europæiske kontinent, skal ud og finde nye havne at lægge sig fast i. De havne kan ikke findes uden at bringe den britiske kolonitid op.

For første gang i 50 år skal Storbritannien gentænke sin placering i verden. Man har valgt at nedprioritere Europa, så om man vil det eller ej, kommer kolonitiden automatisk ind i billedet igen.

Det fortæller adjunkt Christian Damm Pedersen fra Institut for Historie på SDU. Han har undersøgt, hvordan politikere forholder sig til og bruger den britiske fortid som argumentation. Christian Damm Pedersen har især kigget på, hvordan fortalere for Brexit har omtalt den imperialistiske fortid.

Historie kan blæse i alle retninger

Christian Damm Pedersen fortæller, at fortalere for Brexit nedtoner landets voldelige fortid, hvor briterne gennem hård magt og undertrykkelse skabte verdenshistoriens største imperium.

I stedet omtaler de Storbritannien som et land, der gennem nye handelspartnere vil fremme global frihandel og skabe udvikling i verden, efter at landet er ude af EU.

Man kan manipulere med historien, så det gavner en selv. Fortalere for Brexit vælger bevidst at ignorere imperietidens sande konsekvenser, hvor man økonomisk udnyttede kolonierne. I stedet lader de, som om man i fremtiden kan blive en ny handelssupermagt alene gennem optimisme og national stolthed. Men i virkelighedens verden virker positiv tænkning ikke som en økonomisk og politisk strategi, siger han.

Falske præmisser

Christian Damm Pedersen peger på, at den britiske fremtidsplan kan blive skabt på falske præmisser.

Politikere for Brexit siger for eksempel, at man bare kan handle mere med inderne. Men det kan briterne ikke tage for givet, for her kommer kolonispøgelset frem i lyset igen. Den koloniale fortid forstås nemlig anderledes i de tidligere kolonier, siger han og tilføjer:

Briterne har også en forestilling om, at USA er en særlig tætknyttet partner. Det er dog tvivlsomt, hvor interesseret USA er i at styrke båndene med Storbritannien uden krav om lempelser og indrømmelser, fordi præsident Trump mest fokuserer på snævre nationale interesser. Derfor er det ikke så enkelt at finde alternativer til EU, forhandle gunstige handelsaftaler og finde nye samarbejdspartnere i verden.

Et globalt Storbritannien

Argumenterne for en udmeldelse af EU var i høj grad præget af en fremtidsvision om et globalt Storbritannien, fortæller Christian Damm Pedersen.

– Den britiske regering har solgt forestillingen om det lille ørige, der trods landets geografiske størrelse har formået at spille en stor rolle i verden, og den rolle tror de, at landet kan spille igen, hvis de ønsker det.

– Premierminister Boris Johnson og co. fokuserer ofte på de store bedrifter, hvor Storbritannien havde

Man har valgt at nedprioritere Europa, så om man vil det eller ej, kommer kolonitiden automatisk ind i billedet igen.

CHRISTIAN DAMM PEDERSEN, ADJUNKT

Den britiske fortid som kolonimagt fremhæves ofte af Brexit-tilhængerne. Foto: Ritzau, Scanpix

Storbritannien herskede engang over verdens største imperium, men i dag argumenterer nogle for, at de selv er en koloni, der bliver regeret og undertrykt af EU.

CHRISTIAN DAMM PEDERSEN, ADJUNKT

20.833

LOVE OG REGLER BLIVER PÅVIRKET AF BREXIT

verdenshistoriens største rige. Men de glemmer at sige, at det ikke er sådan i dag. Henvisningen til fordums bedrifter giver falske forsikringer om, at Brexit fører tilbage til velkendte steder, siger han.

Den nutidige modstandsbevægelse

Der findes især to måder, hvorpå fortalere for Brexit har skabt et fjendtligt billede af EU ved brug af fortiden. Den ene måde er at fremstille Brexit som en slags modstandsbevægelse fra Anden Verdenskrig.

– Man ser sig selv som et lille undertrykt folk, der kæmper en heroisk kamp mod Bruxelles anført af Tyskland. Hvor nazisterne fejlede, vil EU sejre, medmindre det britiske folk modsætter sig den tyskdominerede superstats ekspansion. Ellers vil Storbritannien blive underkuet af europæerne og underkastet tysk dominans, siger Christian Damm Pedersen og uddyber:

– Fortalerne ønsker altså at tage kontrollen tilbage, forsvare nationen og genrejse det, man tidligere mistede, da kongeriget trådte ind i det daværende EF tilbage i 1973. Dermed fremstilles EU-modstanden som en forlængelse af Anden Verdenskrig, som om krigen aldrig sluttede.

Er Storbritannien en koloni?

Den anden måde er at fremstille Brexit som en historisk kamp mod kolonialismen.

– Storbritannien herskede engang over verdens største imperium, men i dag argumenterer nogle for, at de selv er en koloni, der bliver regeret og undertrykt af EU. Fortalere for Brexit mener altså, at landet står på samme side som frihedsbevægelserne i de britiske kolonier før i tiden.

– Der drages paralleller til frihedsbevægelser i for eksempel Irland, Indien eller USA, og det er at vende historien fuldstændig på hovedet, fortæller Christian Damm Pedersen.

En splittet befolkning

Hvordan Storbritannien skal finde en ny havn at lægge til kaj i, bliver det helt store spørgsmål nu. Der er dog stor forskel på, hvordan generationerne i landet ser på den fremtidige kurs.

– Brexit har skabt en stor kløft mellem generationerne. Især den yngre generation har været positiv over for et medlemskab af EU, mens den ældre del af befolkningen har været mere skeptiske mod unionen. Og det kan potentielt være skadeligt for det politiske system.

– Mange mener desuden, at det kan føre til en opløsning af den gamle britiske union. Især løsrivelsesbevægelserne i Skotland og Wales kan få vind i sejlene. Og Nordirlands tilknytning til resten af kongeriget er også i spil. Det er dog usikkert at sige noget om de langsigtede følgevirkninger på nuværende tidspunkt, siger Christian Damm Pedersen.

Foto: Ritzau, Scanpix

Storbritannien

- Til Brexit-afstemningen stemte 52% af briterne for at forlade EU, mens 48% ønskede at blive i unionen.
- Målt på eksport er Storbritanniens største handelspartnere USA, Tyskland, Holland og Irland.
- I Danmark er briterne den tredjestørste handelspartner.

BLÅ BOG

Christian Damm Pedersen er adjunkt på Institut for Historie på SDU. Han forsker primært i Storbritanniens historie og Det Britiske Imperium.

Kontakt: cdp@sdu.dk

Samfund og verden

KAPITALISMENS BLINDE VINKLER

Der er ikke mangel på forskning i de mange gode grunde til aflønning af direktioner og direktører. Snarere er det denne forskning, der har været fejlbehæftet. Hvilke muligheder har vi fx reelt for at vurdere, hvor meget en direktør er værd? Og hvorfor kan en buschauffør i Århus tjene 10 gange så meget som en buschauffør i Indien, når deres produktivitet er den samme? Siden 1980'erne har regeringer og centralbanker belært os om, at vi skal holde inflationen lav. Nu har vi 30 års erfaring med det, uden at det har ført til, at lande med lav inflation har kunnet fremvise vækstrater, der bare minder om lande, der fører den modsatte politik. Investeringerne er gået i modsat retning af, hvad økonomer fortalte os, og de finansielle markeder er de seneste 40 år blev mere urolige. På handelsområdet har den vestlige verden og handelsorganisationer argumenteret for stadig mere frihandel, men det har langt fra ført til de resultater, som vi var blevet stillet i udsigt. Faktisk er det for en række lande gået præcis modsat af det forventede. I kurset forsøger vi at afklare, hvorfor noget virker og andet absolut ikke virker, når vi følger kapitalismen for ukritisk. OBS! Det er ikke muligt at købe mad og drikke i klosteret, så medbring evt. en madpakke.

Holdnr: 2011-150
René Juul Jensen, ekstern lektor på CBS
Dato: Tirsdag 24/3
Tid: 16.45-20.30
Pris: 280 kr. Studerende: 190 kr. inkl. kaffe og te
Sted: Karen Brahe Auditoriet i Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6, 5000 Odense C

Har du fundet et spændende forløb?
Tilmeld dig på
fuodense.dk

FORSTÅ DEN GLOBALE (U)ORDEN

Nye spørgsmål bliver stillet i en verden i hastig forandring: Får vi en verden uden vestlig dominans? Hvordan vil forholdet mellem stormagterne udvikle sig, vil de rivalisere eller samarbejde? Hvilke værdier vil præge de internationale diskussioner? Bliv klogere på handelskrige, konflikter og alliancer, og hør om sikkerhed, klimakrise og migration. Få også svar på de nye regionale spørgsmål på den internationale dagsorden: Arktis, Sydøstasien, Afrika syd for Sahara og Vesten under pres. Få forskernes blik på de afgørende regioner, lande og udfordringer i international politik lige nu.

10/02 **Afrika.** Marianne Ulriksen, lektor i statskundskab, Syddansk Universitet
17/02 **USA.** Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier
24/02 **Østeuropa og Rusland.** Erik Kulavig, lektor i historie, Syddansk Universitet
02/03 **Latinamerika.** Maiken Gelardi, ph.d.-studerende i statskundskab, Aarhus Universitet
09/03 **Asien.** Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor ved Forsvarsakademiet
16/03 **EU.** Christilla Roederer-Ryning, professor MSO i statskundskab, Syddansk Universitet
23/03 **Mellemøsten og Nordafrika.** Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
30/03 **Arktis.** Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor ved Forsvarsakademiet

Holdnr: 2011-103
Dato: 8 mandage, start 10/2
Tid: 19.00-20.45
Pris: 880 kr. Studerende: 440 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

BAG OM DET AMERIKANSKE VALG

Four more years? Donald Trumps tid som præsident har budt på mange usædvanlige øjeblikke, der ofte har taget sin begyndelse på Twitter. Ved valget i 2020 skal de amerikanske vælgere tage stilling til, om Trump skal have fire år mere i Det Hvide Hus. I denne foredragsrække kan du lære mere om valgkampens forløb, kandidaterne, vælgerne, partierne, medierne og andre centrale aspekter af amerikansk politik. Bliv klædt på til middagssamtalen om det amerikanske præsidentvalg i 2020.

19/02 **Introduktion til det amerikanske valgsystem.** Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier
26/02 **Demokraternes og Republikanernes valgkampe og kandidater.** Niels Bjerre-Poulsen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
04/03 **Den fjerde statsmagt – medierne.** Anders Bo Rasmussen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
11/03 **Vælgergrupperinger og deres historiske baggrund.** Mette Nøhr Claushøj, ekstern lektor i amerikansk politik, Københavns Universitet
18/03 **Race i valgkampen.** Gitte Nielsen, cand.mag. i amerikanske studier med speciale i raceforhold
25/03 **Status på valgkampen.** Mette Nøhr Claushøj, ekstern lektor i amerikansk politik, Københavns Universitet

Holdnr: 2011-072
Dato: 6 onsdage, start 19/2
Tid: 18.45-20.30
Pris: 680 kr. Studerende: 340 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

GLOBALISERING OG VERDENSMÅLENE: BENSPÆND OG MULIGHEDER FREM MOD 2030

Globalisering er et omdiskuteret emne. Det omfatter økonomiske, sociale, miljømæssige, kulturelle og politiske forhold. Globaliseringen er i det 21. århundrede en vigtig faktor bag forandringer i alle lande. Den drives især af teknologiske og økonomiske kræfter, og den skaber både vindere og tabere blandt stater og i befolkninger. Verdensmålene blev vedtaget i 2015 i FN-regi af 193 medlemslandes stats- og regeringschefer i form af den såkaldte 2030-agenda. De omfatter i alt 17 brede målsætninger og fremstår som en samlet vision for en bæredygtig global udvikling. I denne forelæsningsrække skal vi se på sammenhænge mellem globalisering og bæredygtig udvikling i lyset af FN's 17 verdensmål. På den ene side står en global udvikling, der på afgørende vis er påvirket af de økonomiske kræfter, hvor 'business-as-usual' fortsætter. Truende perspektiver i den forbindelse er fx den øgede ulighed i verden, klimaproblemer og et forstærket pres på globale ressourcer, herunder energi og fødevarer. På den anden side har verdenssamfundet vedtaget en 2030-agenda, hvis realisering på en række områder vil kræve afgørende brud med 'business-as-usual'-globaliseringen. Brud, der modvirkes af eksisterende magt- og beslutningsstrukturer. Rækkens sidste forelæsninger belyser nogle muligheder for at reducere det skitserede modsætningsforhold mellem ureguleret globalisering og bæredygtig udvikling på forskellige beslutningsniveauer.

12/03 **Globaliseringens vindere og tabere – demokratiske aspekter.** Morten Ougaard, professor i international politisk økonomi, Copenhagen Business School

19/03 **Verdensmålene – hvor langt er vi kommet?** Lars Josephsen, cand.scient., master of public policy

26/03 **Teknologi: Ven eller fjende?** Mickey Gjerris, lektor i bioetik, Københavns Universitet

02/04 **Mainstream-økonomiens og finansielle sektors dominans – hvor bringes verdensøkonomien hen?** Jesper Jespersen, professor i økonomi, Roskilde Universitet

16/04 **Ny global orden?** Jon Rahbek-Clemmensen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet

23/04 **Politisk ledelse, økonomisk organisering og folkeligt engagement.** Steen Hildebrandt, professor emeritus, Aarhus Universitet

Holdnr: 2011-164
Dato: 6 torsdage, start 12/3
Tid: 18.15-20.00
Pris: 680 kr. Studerende: 340 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

SILKEVEJEN – DENGANG OG I DAG

Helt fra oldtiden og frem til det 14. århundrede var Silkevejen hovedfærdselsåren mellem Europa og Asien. Igennem århundreder mødtes befolkninger, kulturer, religioner og kontinenter på vejen. På trods af at regionen har spillet en nøglerolle i verdenshistorien, har den længe været overset. Men med Peter Frankopans udgivelse af 'Silkevejene' og Kinas planer om en ny silkevej har regionen fået fornyet opmærksomhed. Kina har nemlig store udenrigspolitiske ambitioner langs den gamle Silkevej og langt udover denne med et globalt net af silkeveje. Med strategien 'One Belt, One Road' er Kina i gang med at skabe nye handelsveje og økonomiske korridorer omkring kritisk infrastruktur fra Kina til alle andre kontinenter. Få en introduktion til Silkevejens historie, og bliv klogere på præsident Xi Jinpings ambitiøse planer i dag.

Program

10.15-12.15 Silkevejens historie. Søren Bonde, cand.mag., eventyrer og rejseleder

12.15-13.00 Frokostpause

13.00-14.30 'Belt and Road Initiative'. Kinas nye silkeveje. Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

14.45-16.15 Ad Silkevejen ind i Europa: Kinas økonomiske og politiske investeringer i Europa. Mette Thunø, lektor i kinastudier, Aarhus Universitet

Holdnr: 2011-089
Dato: Lørdag 2/5
Tid: 10.15-16.15
Pris: 410 kr. Studerende: 220 kr. inkl. kaffe, te og kage
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Følg med
på Facebook
facebook.com/fuodense

Tag med i biografen:

UNDTAGELSEN

Sidst i april får filmatiseringen af Christian Jungersens bestseller premiere, og bare en uge efter kan du komme med Folkeuniversitetet i biografen.

Lektor i litteratur ved Syddansk Universitet Mogens Davidsen giver en introduktion til bogen. Bagefter ser vi filmen sammen.

Om 'Undtagelsen': Da Iben og Malene begge modtager dødstrusler, går det op for dem, at deres arbejde på Dansk Center for Information om Folkedrab har bragt dem i livsfare. Mistanken lander på en serbisk krigsforbryder, som de skriver artikler om, men da en sag om mobning på kontoret eskalerer, begynder de langsomt at overveje om ondskaben kunne komme fra dem selv. Sidse Babett Knudsen, Danica Curcic, Amanda Collin og Lene Maria Christensen har hovedrollerne i filmatiseringen af romanen, som Christian Jungersen fik De Gyldne Laurbær for i 2004.

Der er mulighed for at reservere bord i Cafe biografen til spisning efter filmen ved at ringe til: 66 13 16 16. Se menukort på cafebio.dk

Holdnr: 2011-133
Mogens Davidsen, lektor i litteratur, Syddansk Universitet
Dato: Onsdag 6/5
Tid: 16.00-18.30
Pris: 265 kr. inkl. biografbillet
Sted: Cafe biografen, Amfipladsen 13, 5000 Odense C

Naturvidenskab og teknologi

TO FAG, ÉT EMNE: HVAD ER TID?

Hvad er tid? Hvis ingen spørger mig, ved jeg det. Men hvis jeg skal forklare det for nogen, ved jeg det ikke. Tiden er omdrejningspunktet for alt i vores liv. Tiden bestemmer, hvornår vi skal stå op, hvornår vi skal arbejde, og hvornår vi må holde fri, hvor gamle vi er, og hvor lang tid et æg skal koge, hvis det skal være blødkogt. Engang troede man, at tiden bevægede sig cirkulært, og at alle begivenheder i verdenshistorien ville gentage sig. I dag har vi en lineær tidsopfattelse med en begyndelse, en midte og en afslutning. Vi bruger hele tiden 'tiden' til at beskrive den verden, vi kender. Alligevel er tiden svær at definere. I fysisk forstand giver vores opfattelse af tiden måske slet ikke mening, og vores tidserfaring kan være en illusion. Få indblik i, hvordan to forskellige fagligheder går til samme emne, når vi inviterer en filosof og en fysiker til at give hver deres bud på, hvordan man skal forstå fænomenet tid.

Program

18.30-19.15 Fysikken om tid. Martin Sloth, professor i kosmologi, Syddansk Universitet

19.15-19.30 Pause

19.30-20.15 Filosofien om tid. Søren Harnow Klausen, professor i filosofi, Syddansk Universitet

Holdnr: 2011-043
Dato: Onsdag 5/2
Tid: 18.30-20.15
Pris: 180 kr. Studerende: 90 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Tilmeld dig
på hjemmesiden
fuodense.dk

ALT HVAD DU BØR VIDE OM DANMARKS NATUR

At stå musestille ved synet af et sky rådyr i skovkanten eller at betragte en rovfugl hænge i luften på udkig efter sit næste bytte. Mulighederne for naturoplevelser er mange i Danmark. Uanset hvor du bor, er naturen tæt på, og den ligger altid inde med unikke oplevelser, hvad enten du er ude for at løbe en tur langs vandet eller på søndagstur med familien i skoven. Forelæsningsrækken klæder dig på til din næste tur ud og giver nogle fif til, hvad der er værd at lægge mærke til. Hør om nogle af de mange spændende ting, man finder i Danmarks fantastiske natur, og få mere ud af dine naturoplevelser.

03/02 **Undergrund og landskabsformer – Danmarks geologi.** Erik Skovbjerg Rasmussen, seniorforsker, GEUS
10/02 **Vejr- og himmelfænomener.** John Cappelen, seniorklimatolog, Danmarks Meteorologiske Institut
17/02 **Havpattedyr.** Magnus Wahlberg, lektor i biologi, Syddansk Universitet
24/02 **Danske naturtyper.** Frede Østergaard Andersen, lektor emeritus i biologi, Syddansk Universitet
02/03 **Krybdyr og padder.** Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor i biologi, Syddansk Universitet
09/03 **Insekter.** Thomas J. Simonsen, kurator, Naturhistorisk Museum
16/03 **Vilde planter.** Peter Wind, biolog, Aarhus Universitet, Aarhus Universitet
23/03 **Hvorfor synger og kalder fuglene?** Ole Næsbye Larsen, lektor emeritus i biologi, Syddansk Universitet
30/03 **Pattedyr.** Thomas Bjørneboe Berg, seniorforsker og samlingsansvarlig, Naturama

Holdnr: 2011-081
Dato: 9 mandage, start 3/2
Tid: 18.45-20.30
Pris: 980 kr. Studerende: 490 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

FANTASTISKE OPDAGELSER I UNIVERSET

Verdensrummet har til alle tider betaget mennesket med dets smukke stjernehimmel og fascinerende uendelighed, og i mange tusinde år har vi forsøgt at skabe en forståelse af Universet. Som da Nicolaus Kopernikus i 1500-tallet påstod, at Solen, og ikke Jorden, var Universets midtpunkt, og dermed skabte den heliocentriske forståelse af Universet – en revolution indenfor astronomien og af hele vores opfattelse af verden. Vores nysgerrighed efter at forstå den fysiske verden omkring os har ført til utallige opdagelser siden hen. Hør om nogle af de vigtigste opdagelser i denne forelæsningsrække, og bliv klogere på, hvad Universet er for en størrelse.

06/02 **Sorte huller.** Marianne Vestergaard, lektor i astrofysik, Københavns Universitet
13/02 **Det heliocentriske verdensbillede.** Helge Stjernholm Kragh, professor emeritus i videnskabshistorie, Københavns Universitet
20/02 **Mikrobølger fra universets fødsel.** Helge Stjernholm Kragh, professor emeritus i videnskabshistorie, Københavns Universitet
27/02 **Kosmisk stråling – og universets kosmiske accelerator.** Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker, DTU SPACE
05/03 **Et univers af galakser.** Lise Bech Christensen, lektor i astrofysik, Københavns Universitet

Holdnr: 2011-085
Dato: 5 torsdage, start 6/2
Tid: 18.30-20.15
Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

STRANDSTENENES VERDEN

Langs de mere end 7000 km lange danske strande finder man de mest forskelligartede sten, som er dannet til de mest forskellige geologiske tider og på de mest forskellige måder. De såkaldte magma-bjergarter er fx blevet til ved størkning af rødglødende stenmasser, imens andre er skabt under vidt forskellige tryk- og temperaturforhold i fortidens foldekæder. Andre karakteristiske sten er blevet til på en en mere fredelig måde ved aflejring i vand, enten i havet eller i brakvand, floder, søer og sumpe. De aflejrede sten kaldes under ét for sedimenter og kan fx også være skabt under ørken- eller halvørkenforhold på landjorden. De forskellige typer sedimenter indeholder tit velbevarede og smukke fossiler. Kurset beskriver de mange forskellige stentyper, man kan finde i Danmark, og hvordan man kan kende dem fra hinanden. Til slut gives en oversigt over Skandinaviens geologi og det vises, hvorledes strandstenene så illustrativt passer ind i Skandinaviens geologisk-geografiske mønster. Deltagerne opfordres til at medbringe flest mulige af deres egne sten, som kan indgå i kurset.

Holdnr: 2011-165
Palle Gravesen, seniorforsker, geolog
Dato: 18/4 og 19/4
Tid: 10.00-16.00
Pris: 780 kr. Studerende: 730 kr.
Sted: Davinde Stenmuseum, Udlodgyden 52, 5220 Odense SØ

Natur- og kulturhistoriske rejser i 2020

Kunst og musik i Wien

Tag med på en enestående kunst- og musikrejse til Østrigs historiske hovedstad, Wien. Byen bliver kaldt for musikkens verdenshovedstad. I mere end 3 århundreder har den været det absolutte centrum for den europæiske musikkultur. Mozart var her; Schubert, Brahms og Mahler var her. Byen har fra kejsertiden den gamle opera, i dag kaldet Wiener Staatsoper. Desuden flere prominente symfoniorkestre, først og fremmest Wiener Philharmonikerne. Vi skal på rejsen bl.a. opleve en operaen Madame Butterfly i Staatsoper og en koncert i Musikvereins Goldene Saal med Wiener Symphoniker Orchestra. Rejsen byder på en lang række kunstoplevelser. Vi skal besøge bl.a. Museum Belvedere 21, der rummer en stor samling af den østrigske kunstner Gustav Klimts værker, Hundertwasserhaus, tegnet af Friedensreich Hundertwasser og det fantastiske museum Albertina.

Tidspunkt: 23.-26. apil 2020

Rejseledere/guider: Cand.mag., kunsthistoriker Maria Stensgård og musikhistoriker, organist Rolf Ruggaard.

Praktisk: Overnatning 3 nætter på 4-stjernet hotel centralt beliggende i Wien. Flyrejse med afgang fra Aalborg via København.

Gran Canaria og Vest-sahara

På daglige, guidede ekskursioner udforskes den ekstremt kontrastfyldte nordlige del af Gran Canaria, som i sin fulde udstrækning er udlagt som et 'World Biosphere Reserve'. Hele den nordlige del af øen rummer en rig flora og fauna med talrige endemer. Provinsen er dertil rig på fortidsminder med mange tidlige, synlige spor af ørigets oprindelige befolkning før spaniernes ankomst. Vestsahara kan fremvise fornemme eksempler på Saharas forskellige ørkentyper samt et kystnært, relativt frodigt og ret artsrigt 'ørkenbælte', der strækker sig fra Atlantkysten og 20-30 kilometer ind i land. I kraft af oceanets nærhed modtager dette område takket være fugtmættede vinde en del 'nedbør' i form af dugafsætning på vegetationen suppleret med den sparsomme nedbør, som leveres af de vandrende lavtryk fra vest.
På daglige, guidede ture med biologer vil vi opleve et dyreliv med især mange fuglearter og med en ældgammel og rig kulturhistorie.

Rejseledere: Botaniker, naturvejleder Flemming Thorning-Lund.

Praktisk: Primo marts 2021.

Det sydvestlige Canada/British Columbia med Vancouver Island

De canadiske Rocky Mountains udgør den canadiske del af et af verdens mægtigste bjergkædesystemer, der fra Alaska 'løber' hele vejen ned til spidsen af Sydamerika. En mere imponerende natur end den, deltagerne vil opleve på denne rejse, har man svært ved at forestille sig, når talen falder på vilde bjerglandskaber med talrige høje tinder og bjergkæder, dybe gletchersøer, en rigdom af imponerende kløfter, storslåede vandløb samt nogle af den nordlige halvkugles største, sammen-hængende skovområder. Dertil kommer, at Canada rummer en biodiversitet, som har givet plads til en usædvanlig stor rigdom af fuglearter og til adskillige arter af store pattedyr. Landets planteverden er ligeledes enestående domineret af talrige arter af såvel kar- som sporeplanter. Alle livsformer har udspring i den betydelige geologiske, landskabelige og klimatiske forskelligartethed, som også er Canadas særkende. Transporten på rejsen sker ved hjælp af to rummelige, terrængående køretøjer, der føres af kyndige chauffører, hvoraf den ene endvidere deltager som specialist i canadiske fugle.

Rejseledere: Botaniker, naturvejleder Flemming Thorning-Lund.

Praktisk: Primo marts 2021.

Information om rejser og tilmelding:

Folkeuniversitetet i Aalborg
www.fuaalborg.dk
Tlf. 98167500
Mail: info@fuaalborg.dk

Psykologi og sundhed

BLIV ANERKENDT – OG ANERKEND DINE NÆRMESTE

Vi vil alle gerne anerkendes. Det er et af vores livslange psykologiske behov. Derfor har kampen om anerkendelse også altid været en vigtig del af vores tilværelse. Anerkendelse handler ikke kun om udviklingen af vores egen selvforståelse og selvtillid, men også om vores relation til det andet menneske som en ligeberettiget partner. Anerkendelse er ikke blot at rose nogen for en særlig indsats, de har gjort. For hvis ikke man selv anerkender sin modpart, kan anerkendelsesforholdet ikke lykkes. Måske er der ligefrem tale om, at anerkendelse er et menneskeligt grundvilkår? Vær med til at undersøge anerkendelsens ophav og betydning, når vi ser på anerkendelse fra flere vinkler i tre forelæsninger.

11/02	**Kampen om anerkendelse og Honneths anerkendelsesteori.** Klaus Nielsen, professor i psykologi, Aarhus Universitet
18/02	**Fravær af anerkendelse og opmærksomhed.** Britta Kusk Nørgaard, tidligere lektor på pædagoguddannelsen, University College Nordjylland
25/02	**Anerkendelse i samtaler.** Morten Ziethen, lektor i filosofi, Aalborg Universitet

Holdnr: 2011-134
Dato: 3 tirsdage, start 11/2
Tid: 18.30-20.15
Pris: 380 kr. Studerende: 190 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Følg med på Facebook
facebook.com/fuodense

STYRK DIT HELBRED MED KREATIVITET – VEJEN TIL INDRE RO, FLOW OG LIVSGLÆDE

Drømmer du om at lukke kunsten og kreativiteten ind i dit liv? Eller at genfinde dit kreative jeg? Og har du nogensinde spekuleret over, om din tur på kunstmuseet er andet end en dejlig luksus? Måske ligefrem gavnlig for dit helbred? Dagen giver et indblik i, hvordan kunst og kreativitet kan dæmpe symptomer på eksempelvis stress, angst, depression og demens. Samtidig bliver du klogere på, hvorfor vi ofte anser kreativiteten som noget, der er forbeholdt de få, og hvordan du selv skaber de optimale rammer for at opleve følelsen af flow og livsglæde, som en kreativ stund kan give dig. Gennem guidede kreative øvelser får du styrket dit kreative selvværd og får redskaber til at leve et aktivt, kreativt liv. For ALLE er kreative. Men nogle gange er det en kunst at finde vejen dertil. Maks. 30 deltagere.

Program
10.15-12.00: Kunst og kreativitet på recept?
12.00-12.30: Frokostpause
12.30-15.15: Forskellige guidede kreative øvelser

Holdnr: 2011-128
Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner, Aarhus Universitet
Dato: Lørdag 15/2
Tid: 10.15-15.30
Pris: 430 kr. Studerende: 230 kr. inkl. kaffe, te og kage
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

SLIP BEKYMRINGERNE

Hvad nu hvis det går galt? Hvad mente han med det? Er jeg mon god nok? Det er en udbredt opfattelse, at den bedste måde at takle kriser på, er ved at bearbejde dem. Vi taler, tænker og analyserer i et forsøg på at tømme rygsækken for dårlig bagage. Men psyken skal ikke betragtes som en rygsæk. Ifølge banebrydende ny forskning inden for metakognitiv terapi bør sindet i stedet betragtes som en si, hvor alt passerer, med mindre vi selv aktivt vælger at holde fast i det. Hvis vi bruger mange timer dagligt på at spekulere og bekymre os om, hvordan vi skal løse et problem, tapper vi os selv for energi og livsglæde. Vi bør i stedet fokusere på at tage styring med og begrænse vores tanker. Brug denne aften som en introduktion til metakognitiv terapi, og få øvelser til at arbejde med at løse konkrete bekymringer. Vi ser denne aften på den metakognitive metode, som blandt andet bogen 'Lev mere, tænk mindre' (Politikens forlag) er baseret på.

Holdnr: 2011-157
Nanna Holm, McT-I certificeret psykolog
Dato: Torsdag 12/3
Tid: 17.30-21.15
Pris: 280 kr. Studerende: 140 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DEN FANTASTISKE HJERNE

Den udgør 2% af kroppens vægt, men bruger 20% af kroppens energi og indeholder op mod en billion nerveceller, der er forbundet i et uhyre kompliceret netværk. Hver eneste dag har vi brug for at huske, lære og navigere i en verden fyldt med informationer. Det er kroppens suveræne kommandocenter, hjernen, der løser disse opgaver. Men hvordan fungerer hjernen egentlig? Hvilke dele af hjernen bruger vi hvornår, og hvorfor går det nogle gange galt? Hvorfor glemmer vi ofte de samme ting? Kan vi træne hjernen til at holde sig ung? Og hvorfor kan hjernen nogle gange spille os et puds? Otte af landets hjerneforskere giver dig svarene på spørgsmålene.

13/02 **Introduktion til hjernen og hukommelsen.** Albert Gjedde, professor i neurobiologi og farmakologi, Syddansk Universitet. OBS! Foregår på en tirsdag!
20/02 **Hjernen og motion.** Jesper Lundbye-Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet
27/02 **Hjernen og stress.** Saga Steinmann Madsen, ph.d.-studerende i klinisk fysiologi og nuklearmedicin, Syddansk Universitet
05/03 **Menneskers og dyrs hjerner.** Magnus Wahlberg, lektor i biologi, Syddansk Universitet
12/03 **Typiske og atypiske hjerner.** Åsa Fex Svenningsen, lektor i neurobiologi, Syddansk Universitet
19/03 **Hjernen og søvn.** Poul Jørgen Jennum, overlæge og professor i neurofysiologi, Københavns Universitet
26/03 **Hjernen og stamceller.** Morten Meyer, lektor i neurobiologi, Syddansk Universitet
01/04 **Hjernen og læring.** Ole Lauridsen, lektor i undervisning og læring, Aarhus Universitet. OBS! Foregår på en onsdag!

Holdnr: 2011-116
Dato: 13/2, 1 tirsdag, 6 torsdage, 1 onsdag. OBS! Første gang er en tirsdag og sidste gang er en onsdag
Tid: 19.00-20.45
Pris: 880 kr. Studerende: 440 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

60+ EN NY BEGYNDELSE

Vi har ikke blot fået flere leveår. Vi har – uden at det er gået helt op for os – fået en spritny fase i livet mellem voksen og gammel. Stadig flere 60+'ere oplever, at de både mentalt og fysisk kan meget mere end forventet, og at det ikke er dem, men måske snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Tidligere har man troet, at blot man fik styr på økonomien som pensionist, skulle resten nok gå - som en leg ligefrem. I dag har mange erfaret, at de sociale, mentale og fysiske aspekter i den nye livsfase efter arbejdslivet er mindst lige så vigtige. Hvad skal den nye livsfase bruges til? Få et grundigt kig ind ad vinduet til de mange aspekter i den nye begyndelse som fuldvoksen 60+'er og hør forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv som 60+'er kan være i det 21. århundrede.

26/02 **Den nye livsfase – når 'det er alderbedst'.** Poul-Erik Tindbæk, ph.d. i voksenuddannelse og chefkonsulent i En3karriere
04/03 **Positiv psykologi og det meningsfyldte liv.** Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet samt ekstraordinær professor, North-West University, SA
11/03 **Sociale relationers indvirken på sund aldring.** Charlotte Juul Nilsson, lektor i folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet
18/03 **Hold hjernen i gang.** Åsa Fex Svenningsen, lektor i neurobiologi, Syddansk Universitet
25/03 **Hvordan vi ser tilbage på vores liv – livsfortællinger.** Marianne Horsdal, professor emerita i uddannelsesforskning, Syddansk Universitet
01/04 **Sund og aktiv aldring – hvad kan man selv gøre.** Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet

Holdnr: 2011-021
Dato: 6 onsdage, start 26/2
Tid: 18.15-20.00
Pris: 680 kr. Studerende: 340 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

ALT HVAD DU BØR VIDE OM ANTI-INFLAMMATORISK LEVEVIS

Bliv inspireret af kloge valg i hverdagen uden løftede pegefingre. Se yngre ud. Smid overflødige kilo uden sult. Slip af med smerter. Få styr på blodsukker, gigt, hud, blodtryk, kolesterol, tarmflora og fordøjelse. Husk bedre. Få brug for mindre medicin. Lev længere og vær rask, glad og aktiv imens. Er du klar til den store forvandling? Det er aldrig for sent at hanke op i sit helbred. Tværtimod, siger læge og forfatter Jerk W. Langer, der har udviklet begrebet anti-inflammatorisk kost og denne dag viser dig, hvordan du gør med udgangspunkt i sin bog '21 helbredende dage med antiinflammatorisk kost'. Undervejs kommer du op at stå, får mange praktiske råd, et par gode grin, samt venlige puf bagi. Ingen tomme løfter eller alternativ snik-snak, men reel viden og konkrete løsninger. Samt god lejlighed til at stille alle de spørgsmål, du vil.

Holdnr: 2011-025
Jerk W. Langer, læge og forfatter
Dato: Lørdag, 21/3
Tid: 10.00-14.00
Pris: 280 kr. Studerende: 140 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KORT OG GODT OM GIGT. SLID- OG LEDDEGIGT

Smerter, ømme og stive led og nedsat bevægelighed. Slidgigt er en folkesygdom, og det er langt den mest udbredte af alle gigtsygdomme. Over 300.000 danskere har fået diagnosen, og nogle lever fint med sygdommen, mens andre lider af voldsomme smerter, nedsat bevægelighed og forringet livskvalitet. Leddegigt er en inflammatorisk gigtsygdom, og ca. 1.700 personer får hvert år stillet diagnosen kronisk leddegigt i Danmark. Sygdommen rammer kvinder tre gange så hyppigt som mænd. Men hvad er gigt egentlig? Hvad er forskellen på slid- og leddegigt, og hvad kan man selv gøre for at bevare et godt og aktivt liv? Hør om sygdommenes årsager, symptomer og behandlingsmuligheder, og få indblik i den nyeste forskning på området.

Holdnr: 2011-125
Mogens Pfeiffer Jensen, overlæge og klinisk lektor i reumatologi, Aarhus Universitet
Dato: Tirsdag 3/3
Tid: 17.30-21.30
Pris: 280 kr. Studerende: 190 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

LIVSKVALITET – GRIB DET GODE LIV

Med stress og jag haster vi afsted i vores egen lille verden. Med hovedet begravet i telefonen og tankerne beskæftiget med fortidens fejltrin og fremtidens bekymringer. Men er der en vej til et mere enkelt liv? Et liv med fokus på nærvær og samvær? Et liv, hvor vi sænker farten, vender udviklingsræset ryggen og i stedet mærker verden og er til stede i nuet – til gavn for os selv og dem omkring os. Et liv med øget livskvalitet. Få indblik i samtalens kraft, stoikernes livsfilosofi og vejen til sindsro og overblik i hverdagen, hvorfor og hvornår litteraturlæsning kan have terapeutisk effekt, og hvordan du kan bruge naturen til at opnå ro. Grib nuet – og det gode liv!

04/03 **Den gode samtale.** Carsten Fogh Nielsen, adjunkt i pædagogisk filosofi, Aarhus Universitet
11/03 **Stoisk ro i hverdagen.** Anders Dræby Sørensen, ph.d. i eksistentiel terapi, cand.mag. i idéhistorie og filosofi
18/03 **Skønlitteraturens helbredende kraft.** Mette Steenberg, forsker i litteratur, Aarhus Universitet
25/03 **Natur, fordybelse og koncentration.** Simon Høegmark, ph.d.-studerende i psykologi og naturvejleder, Syddansk Universitet
01/04 **En pause i naturen.** Dorthe Varning Poulsen, lektor i landskabsarkitektur og planlægning, Københavns Universitet

Holdnr: 2011-027
Dato: 5 onsdage, start 4/3
Tid: 18.30-20.15
Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

SPIS BLODTRYKKET NED PÅ 14 DAGE

Hver femte voksne dansker har forhøjet blodtryk. Næsten lige så mange har problemer med kolesterol. Forhøjet blodtryk kaldes også "den stille dræber" og kan med tiden få fatale konsekvenser. Heldigvis kan du selv gøre meget for at sænke dit kolesteroltal, så du kan bruge mindre medicin, måske endda helt undvære pillerne. Din mad er helt afgørende. Læge Jerk W. Langer præsenterer i sin nyeste bog en måde "at spise blodtrykket ned", der i forhold til typisk dansk mad både kan forebygge, behandle og sommetider endda helbrede forhøjet blodtryk. I dette foredrag præsenterer han principperne og forskningen bag de sunde spisevaner. Det sker på underholdende og lærerig vis. Undervejs kommer du op at stå, får mange praktiske råd, et par gode grin, et venligt skub bagi samt god mulighed for at stille spørgsmål.

Holdnr: 2011-098
Jerk W. Langer, læge og forfatter
Dato: Tirsdag 21/4
Tid: 18.45-20.30
Pris: 180 kr. Studerende: 90 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KUNSTEN AT GLÆDES

Flere og flere danskere føler sig så stressede i dagligdagen, at det går ud over livsglæden og evnen til at arbejde og fungere normalt – også socialt. Så hvordan kan du undgå, at travlhed belaster dig, så du mister glæden, lysten og energien? Det kan øge livskvaliteten at kunne glæde sig på andres vegne og dele sin glæde med andre. Vi skal ikke alene tænke på vores egen glæde, men i høj grad også have fokus på at kultivere fællesglæden og medglæden. Med afsæt i den nyeste viden om stress, trivsel og livskvalitet sætter vi denne aften fokus på, hvordan du kan slippe fri fra misundelsens kløer, løfte din livsglæde og styrke dine sociale relationer – lige fra venskaber og parforhold til arbejdsrelationer – samt øge din robusthed mod stress. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Medglæde – kunsten at glæde sig med andre' (Forlaget Ella), der kan give alle inspiration til at glædes endnu mere.

Holdnr: 2011-104
Jesper Bay-Hansen, speciallæge og specialist i klinisk sexologi
Dato: Mandag 25/5
Tid: 17.15-21.00
Pris: 280 kr. Studerende: 140 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Følg med på Facebook
facebook.com/fuodense

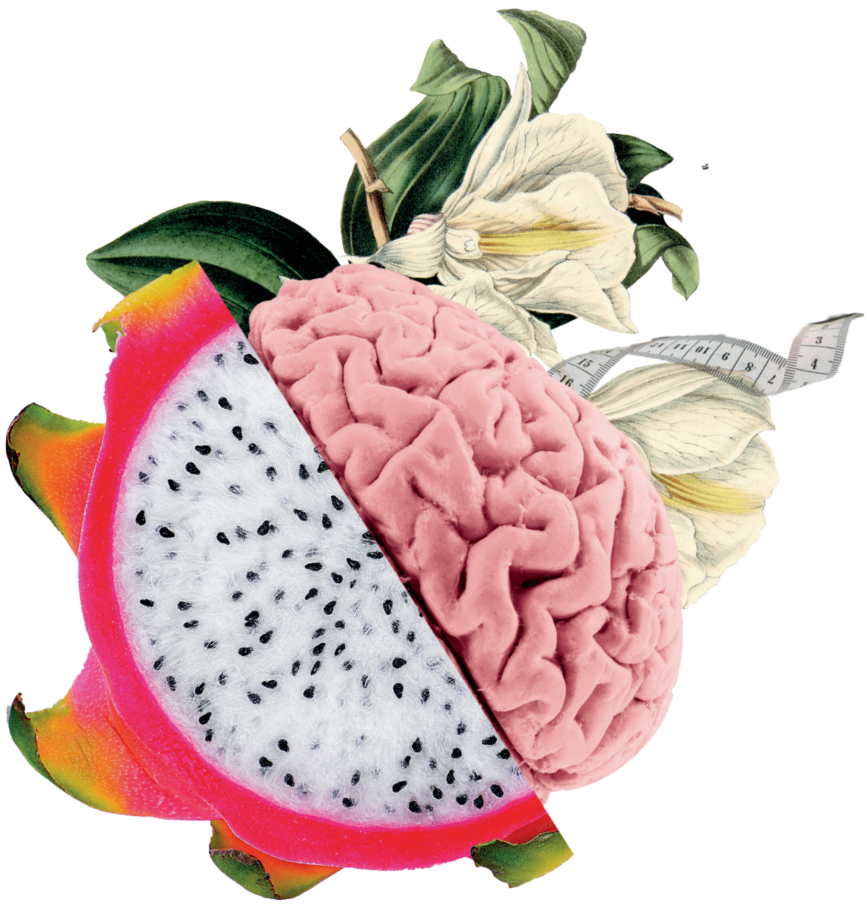

Kunst, arkitektur og design

KUNST OG ARKITEKTUR LANGS PILGRIMSVEJEN FRA LE PUY I AUVERGNE TIL SANTIAGO DE COMPOSTELA I GALICIEN

I det 11. århundrede, da der for alvor kom gang i de kristnes tilbageerobring af Spanien fra maurerne, blomstrede valfarterne til apostlen Jakob den Ældres grav i Galicien voldsomt op. Fra snart sagt alle egne af kristenheden valfartede tusinder af mennesker til det, der før Amerikas opdagelse var det alleryderste af den kendte verden. Denne dag fortælles om baggrunden for valfarterne, og der vises eksempler på den middelalderlige arkitektur og billedkunst, der stadig kan ses langs vejen til 'Jakobsland'. Fra 22. maj til 1. april 2020 er der mulighed for at deltage i en rejse fra Le Puy til Santiago de Compostela med Hans Jørgen Frederiksen og Eirby Historiske Rejsemål.

Holdnr: 2011-009
Hans Jørgen Frederiksen, lektor i kunsthistorie, Aarhus Universitet
Dato: Lørdag 15/2
Tid: 10.00-13.00
Pris: 230 kr. Studerende: 115 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KNÆK KUNSTENS KODE

Kunst kan opleves, men hvordan? Hvordan sætter vi ord på vores indtryk? Er kunsten åben for enhver fortolkning? Eller har kunsten en morale, en funktion eller et budskab? Vi undersøger, hvad kunsten vil. Omdrejningspunktet er de forskellige kunsthistoriske perioder og kunstneres udtryksformer og stilarter. Vi blander gamle værker med nye og undersøger farve, former, materialer og ser nærmere på de tankestrømninger, der har været med til at skabe hver periodes opfattelse af egen samtid og verden i øvrigt. Vi kommer omkring værker af blandt andre Rafael, Manet, Kandinsky, Dali, Katrine Ærtebjerg og Olafur Eliasson

Holdnr: 2011-022
Gitte Tandrup, kunsthistoriker
Dato: 5 mandage, start 17/2
Tid: 18.15-20.00
Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KUNSTHISTORIEN PÅ ÉT SEMESTER

Hvad karakteriserer barokken? Realismen? Og futurismen? Hvis du trænger til at få opfrisket hukommelsen, få et godt overblik eller for første gang stifte bekendtskab med kunsthistoriens forunderlige forandringer, så kom og vær med, når vi byder på en grundig gennemgang af kunsthistorien fra renæssance til samtid. Forelæsningerne vil fokusere på maleri, skulptur og arkitektur, men vi vil også arbejde med flere moderne stilretninger især i det 20. og 21. århundrede. Kunsten flytter sig, ændrer udtryk og griber om sig. Oplev denne rejse fra centralt perspektiv til kaosteori.

04/02	**Renæssance og manierisme.** René Juul Jensen, kunsthistoriker
11/02	**Barok og rokoko.** Birthe Svenstrup, kunsthistoriker
18/02	**Romantik og klassicisme.** Birgitte Zacho, kunsthistoriker
25/02	**Realisme og impressionisme.** Tea Baark Mairey, kunsthistoriker
03/03	**Ekspressionisme.** Birgitte Zacho, kunsthistoriker
10/03	**Samtidskunst.** Kristian Handberg, postdoc i kunsthistorie, Københavns Universitet
17/03	**Surrealisme.** Pia Høy, kunsthistoriker
24/03	**Kubisme og futurisme.** Anne Blond, museumsinspektør, Kunstmuseet i Tønder
31/03	**Symbolisme.** Tea Baark Mairey, kunsthistoriker

Holdnr: 2011-088
Dato: 9 tirsdage, start 4/2
Tid: 18.15-20.00
Pris: 980 kr. Studerende: 490 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KUNSTNERNES SKITSER OG DEN KREATIVE PROCES

Kunstnernes skitser er et frirum, hvor kunstnere kan eksperimentere og fordybe sig uden tanke for et kritisk publikum. Her er de frie og ikke bundet af "the law-of-the-all-over", som den amerikanske kunsthistoriker Norman Bryson har beskrevet det, altså en frihed fra forestillingen om at maleriet skal være i ligevægt og fylde hele lærredet. I skitserne kan kunstnerne fange en hurtig bevægelse, eller fortabe sig i en enkelt detalje. Der er kortere afstand mellem ånd og hånd. Derfor betragter man skitsen som et sted, hvor kunstnere kan arbejde friere og bedre end i det endelige format. I en vis forstand er skitsen aldrig færdig. Skitsen viser bevægelse, ansatser, fejl og gentagne forsøg, i den kreative proces, snarere end et afsluttet og formfuldendt værk. Det giver et særligt indblik i kunstens tilblivelse. Foredraget omhandler flere mesterskitser fra den store kunsthistorie, forelæserens personlige yndlingsskitser og skitser fra Faaborg Museums samling af Fynboernes skitser. Theis Vallø Madsen har tidligere arbejdet som forsker ved Aarhus Universitet, Kunsten Museum of Modern Art i Aalborg og senest Faaborg Museum og Syddansk Universitet. Han står bag Skitsehandlen i Faaborg – et udstillingssted og kunsthandel kun for kunstnernes skitser, studier og tegninger.

Holdnr: 2011-162
Theis Vallø Madsen, kunsthistoriker og står bag Skitsehandlen i Faaborg
Dato: Tirsdag 18/2
Tid: 18.00-21.00
Pris: 220 kr. Studerende: 130 kr.
Sted: Peter Hansens Atelier, Lagonis Minde 7, 5600 Faaborg

TUREN GÅR TIL BERLIN

Tag med på en lystvandring gennem Berlins nyere historie, arkitektur og kunst med afsæt i de steder, forelæserne selv vender tilbage til. Vi går tæt på Berlins omtumlede tilværelse i det 20. århundrede med blik til århundrederne før og efter. 1900-tallets Berlin er i konstant forvandling. De brølende 1920'eres kreative løssluppenhed, som senere bliver "trampet ned" af nazisternes støvler, Berlin som magtcentrum i Det Tredje Rige, byens deling under Den Kolde Krig, Murens fald, Genforeningen, efterfulgt af en ny blomstringstid. Få indblik i Berlin – en by, der historisk, kunstnerisk og arkitektonisk har haft stor indflydelse på resten af verden i forskellige perioder – og få endnu mere ud af det, du ser, næste gang, du går rundt i Berlins gader og på byens museer.

26/02 **Berlins arkitektur.** Hans Christian Post, postdoc, Syddansk Universitet
04/03 **Berlins historie.** Martin Amitsbøll Husted, cand.mag. i filosofi, samfundsfag og historie
11/03 **Kunst i Berlin.** Dea Schou, ph.d.-studerende i kulturvidenskab, Syddansk Universitet

Holdnr: 2011-024
Dato: 3 onsdage, start 26/2
Tid: 18.15-20.00
Pris: 380 kr. Studerende: 190 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

VINCENT VAN GOGH – MANDEN OG MYTERNE

En af modernismens helt store foregangsmænd var Vincent van Gogh. Hans indflydelse på den moderne kunst kan næppe overvurderes, hvilket er imponerende for en næsten autodidakt kunstner, der for det meste arbejdede og udviklede sine idéer alene. Her vil vi søge at gøre op med nogle af de myter, der opstod efter hans død – hvad ved vi egentlig om ham? Mindre kendt er det, at van Gogh var en uhyre belæst mand. Vi ser undervejs på hans litterære inspirationskilder, og hvordan de kom til udtryk i hans kunst. Han var tillige meget religiøs, men tog afstand fra kirken. Hvordan udmøntede det sig i hans malerier? Han var psykisk i ubalance, ingen tvivl om det, men er myterne om den gale maler sande? Og kan hans sygdom spores i hans værker? Hvad skete der mellem vennerne van Gogh og Gauguin i Arles i de dramatiske måneder i 1888? Vi har kun Gauguins øjenvidneskildring. Omstændighederne omkring hans selvmord er uklare, hvad skete der egentlig?

Holdnr: 2011-073
Rasmus Christian Olsen, kunsthistoriker
Dato: Lørdag 29/2
Tid: 10.00-16.00
Pris: 410 kr. Studerende: 220 kr. inkl. kaffe, te og kage
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

MICHAEL KVIUM

Michael Kviums værker har siden debuten i 1980'erne forarget og forundret os med sine forvrængede menneskefigurer og ildevarslende scenarier. Med lån fra både barokmaleriernes dramatiske lyssætning og karikaturtegningens overdrivelser har han skabt en kunstnerisk signatur, som er nem at genkende og vanskelig at ignorere. Denne temalørdag tager afsæt i fire temaer, som er centrale i Michael Kviums værker, nemlig blindhed, karikatur, katolicisme og forfald. Sammen med en række tilbagevendende symboler som citronen, bandagen og den røde pølse er de med til at fortælle historien om en kunstner, der ikke lader sig begrænse af tabuer om seksualitet, underbevidsthed og forfald. Når overskriften er Michael Kvium, vil lørdagen uundgåeligt stå i maleriets tegn. Men Kvium vil også blive præsenteret som tegner, grafiker, billedhugger, performer og filmmager.

Holdnr: 2011-086
Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie
Dato: Lørdag 7/3
Tid: 10.00-14.00
Pris: 280 kr. Studerende: 140 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

JAPANSK KUNST

Få her det store overblik over moderne japansk kunst. Vi starter med en oversigt over Japans kunsthistorie fra 1800-tallet og frem med fokus på overgangen fra 'traditionel' kunst til indførelsen af et moderne, vestligt kunstbegreb i slutningen af 1800-tallet. Vi kigger på japonisme i Vesten og ser, hvordan vestlige kunstnere er blevet påvirket af japansk kunst i tre bølger – senest efter år 2000 i form af japansk populærkultur med 'manga' (tegneserier) og 'animé' (tegnefilm). Vi slutter dagen af med samtidskunsten. Her dykker vi ned i Japans kunstscene efter 2. Verdenskrig og ser på de mange kunstfestivaler, der er opstået med det formål at bringe nyt liv til udkantsområder. Et centralt spørgsmål er her, hvordan kunst kan bidrage til at genskabe fællesskaber og lokal stolthed.

Holdnr: 2011-100
Gunhild Borggreen, lektor i kunsthistorie og visuel kultur, Københavns Universitet
Dato: Lørdag 21/3
Tid: 10.15-16.15
Pris: 410 kr. Studerende: 220 kr. inkl. kaffe, te og kage
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

BYVANDRING: H.C. ANDERSENS EVENTYR I 3D

Odense by ejer adskillige kunstneriske tolkninger af H.C. Andersens eventyr, deriblandt en del meget forskellige skulpturer, hvor hovedparten af dem er placeret i den indre by. Disse skulpturer er dagens emne. Undervejs fra den ene skulptur til den anden vil der blive set på den enkelte skulpturs æstetiske udtryk, og hver kunstners måde at udtrykke sig på. Vi kigger på skulpturernes placering i gadebilledet, og den betydning de har for byen, samt hvordan den enkelte kunstner forholder sig til 'sit eventyr'. Turen foregår til fods og starter ved skulpturen af H.C. Andersen på bænken på Sortebrødre Torv.

Holdnr: 2011-075
Birthe Svenstrup, kunsthistoriker
Dato: Mandag 20/4
Tid: 14.00-15.45
Pris: 240 kr. Studerende: 130 kr.
Sted: Ved H.C. Andersen på bænken på Sortebrødre Torv, 5000 Odense C

FRIDA KAHLO

Frida Kahlo var allerede en legende, mens hun levede. Inspireret af mexicansk folkekunst og magisk realisme skabte hun ekstraordinære personlige og hudløse billeder. Igennem dem får vi indsigt i hendes farverige, dramatiske og smertelige liv, som ikke mindst var præget af en trafikulykke, der invaliderede hende. Vi hører også om det stormfulde forhold til mur-maleren Diego Rivera. Få et kig ind i Frida Kahlos farvestrålende univers.

Holdnr: 2011-078
Gitte Tandrup, kunsthistoriker
Dato: Mandag 20/4
Tid: 18.15-20.00
Pris: 180 kr. Studerende: 90 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Følg med
på Facebook
facebook.com/fuodense

IMMIGRATIONSPOLITIK I USA

HVEM SKAL UDGØRE USA?

AF KENT KRISTENSEN
KK@SDU.DK

Foto: Ritzau/Scanpix.

Man må ikke tro, at USA altid og uden undtagelse har budt nye gæster velkommen.

JØRN BRØNDAL, PROFESSOR

Donald Trumps immigrationspolitik er et voldsomt brud med forgængerne i Det Hvide Hus. Men nogle af hans idéer vækker alligevel minder fra en svunden tid. For Frihedsgudinden har ikke altid budt nye indvandrere velkommen.

"De bringer narko. De bringer kriminalitet. De er voldtægtsforbrydere. Og nogle – går jeg ud fra – er gode folk".

Sådan lød meldingen fra Donald Trump, da han den 16. juni 2015 gjorde sin entré i den amerikanske præsidentvalgkamp for 2016. Og samtidig annoncerede han, at han som præsident agtede at bygge en mur langs grænsen til Mexico.

Lige siden har Donald Trump opretholdt sin hårde tone over for især mexicanske illegale migranter. Men ifølge Jørn Brøndal, som er leder af Center for Amerikanske Studier på SDU, undlod præsidenten dengang at forholde sig til de seneste 20 års statistikker.

– Antallet af illegale latino-indvandrere har siden årtusindskiftet og frem til og med 2017 været faldende. Og grænsebevogtningen i sydvest blev endda øget i perioden, så man kunne forvente, at vagterne ville pågribe flere. Men i 2000 blev 1,6 millioner indvandrere fanget ved den mexicanske grænse, og i 2016 var tallet styrtdykket til 304.000. Det er det laveste siden 1972, fortæller Jørn Brøndal.

Han understreger dog, at den udvikling efterfølgende har ændret sig. I 2017 var der 397.000 pågribelser, hvorpå der skete en dramatisk forøgelse til 760.000 i løbet af de første 10 måneder af finansåret 2019.

Nye nationaliteter på flugt

– De voldsomste tal forekom i foråret, men så satte en afmatning tilsyneladende ind. Og nu drejede det sig ikke om et egentligt mexicansk pres på grænsen, men om at hele familier på flugt fra bandevold og anden elendighed i lande som Guatemala, Honduras og El Salvador søgte mod USA. De følte måske endda et ekstra pres til at tage af sted netop på grund af Trumps retorik om at bygge en mur, siger Jørgen Brøndal.

Han tilføjer, at Donald Trumps linje ikke kun er et brud med de nærmeste forgængere i Det Hvide Hus. Den er også en holdning, som udfordrer linjen i præsidentens eget parti.

– Republikanerne har i mange år haft en ambivalent holdning til illegale indvandrere. Udadtil har de kritiseret tilstrømningen, men inden Trump kom til, har de ikke peget på effektive stramninger. De vidste godt, at mange store arbejdsgivere inden for landbruget samt bygge- og servicesektoren har tradition for at ansætte migranter som billig arbejdskraft, forklarer Jørn Brøndal.

Ekko fra 1920'erne

Men forskeren peger på, at det ikke kun er i forhold til de illegale indvandrere, at den amerikanske præsident går nye veje.

Han ønsker også at begrænse den lovlige indvandring, og i virkeligheden er hans tilgang så radikal, at man ifølge Jørn Brøndal kan konkludere, at han er i gang med et opgør om hele USA's multietniske tradition.

Selv om Donald Trump kan virke voldsom i sine udmeldinger, er det dog ikke første gang, at den slags holdninger bliver luftet i den amerikanske offentlighed.

Noget tilsvarende skete i 1920'erne.

– Dengang holdt præsidenterne sig ganske vist i baggrunden, men der var mange andre, som åbenlyst problematiserede indvandringen. Så man må ikke tro, at USA altid og uden undtagelse har budt nye gæster velkommen. Af samme årsag blev 1920'erne kaldt stammetænkningens årti, fortæller Jørn Brøndal.

Nationale kvoter

Mens det siden 1830 fortrinsvis havde været nord- og vesteuropæere, der drog mod USA, var der fra 1890 sket et mærkbart skift. Nu kom indvandringen fra Syd- og Østeuropa, og efter 1. Verdenskrig opstod en debat om det farlige ved at tage imod flere fra den "alpine" og "mediterrane" race.

Mange af de nye indvandrere havde katolsk eller jødisk baggrund, og det blev anset som et problem. I 1920 udkom eksempelvis et nummer af bilfabrikanten Henry Fords tidsskrift "The Dearborn Independent" med overskriften "Den internationale Jøde: Verdens problem".

I 1921 underskrev den republikanske præsident Warren G. Harding en lov, der for første gang indførte nationale kvoter for europæiske indvandrere. På det tidspunkt var der allerede lukket ned for tilgangen af kinesere og japanere.

I disse år voksede Ku Klux Klan betydeligt, og klanen rettede ikke længere kun sin vrede mod afroamerikanere. Nu blev også syd- og østeuropæiske indvandrere med katolsk og jødisk baggrund lagt for had.

– Dengang blev racebegrebet diskuteret eksplicit. I dag sker det for det meste implicit ved at dæmonisere latino-indvandrere som kriminelle og muslimske indvandrere som potentielle terrorister, siger Jørn Brøndal.

Ny lovpakke lukkede op

Først i 1965 blev restriktionerne for alvor ophævet, da præsident Lyndon Johnson underskrev en omfattende lovpakke om migration, der blandt andet tillod familiesammenføring.

I dag er det først og fremmest familiesammenføringen, der dominerer den legale indvandring. I 2016 blev 68 procent af alle immigranterne til USA således tildelt permanent opholdstilladelse på baggrund af familiesammenføring.

Jørn Brøndal fortæller, at Donald Trump flere gange har forsøgt at lægge pres på Kongressen for at stramme lovgivningen om de legale indvandrere – men at præsidentens udspil har været så vidtrækkende, at han ikke har kunnet samle politisk flertal.

Og et muligt politisk kompromis endte sidste år i det rene ingenting, da præsidenten affærdigede Haiti og en række afrikanske nationer som "shithole countries". Deres flygtninge burde ifølge Donald Trump ikke længere nyde særlig status som midlertidigt beskyttede i USA.

– Præsidenten pegede på, at det ville være bedre at tiltrække immigranter fra lande som Norge, og siden er forsøgene på at nå frem til et kompromis gledet ud i sandet, siger Jørn Brøndal.

Hvide er under pres

Når Donald Trump nærmest åbenlyst appellerer til hvide befolkningsgrupper, er det også fordi USA's demografiske udvikling er under voldsom forandring. I 1960'erne blev nationens befolkning typisk italesat som en, der enten bestod af hvide eller sorte amerikanere.

I 1970'erne var den sorte befolkning med sine 22,6 millioner mere end dobbelt så stor som latinogruppen på 8,9 millioner. Ved årtusindskiftet var latinoerne vokset til 35,3 millioner og har siden udgjort den største minoritetsgruppe i USA.

Fra 2044 forventes det, at hvide (fraregnet latinoer) vil udgøre et mindretal af den samlede befolkning.

– Trump ønsker en ny nationalistisk dagsorden, og alt tyder på, at indvandrerpolitikken også kommer til at fylde meget i hans kommende valgkamp, siger Jørn Brøndal og tilføjer:

– Hans agenda bygger bro til 1920'ernes USA, og dengang resulterede den ophedede og racebetonede debat i, at porten til USA i en længere periode blev smækket i. Spørgsmålet er, om Trump har den politiske ballast til at gennemføre noget lignende i dag.

BLÅ BOG

Jørn Brøndal
er ph.d. og professor i amerikansk historie samt leder af Center for Amerikanske Studier ved SDU. Han forsker i amerikansk etnisk, racemæssig og politisk historie siden 1865 og frem til nu.

Kontakt: brondal@sdu.dk

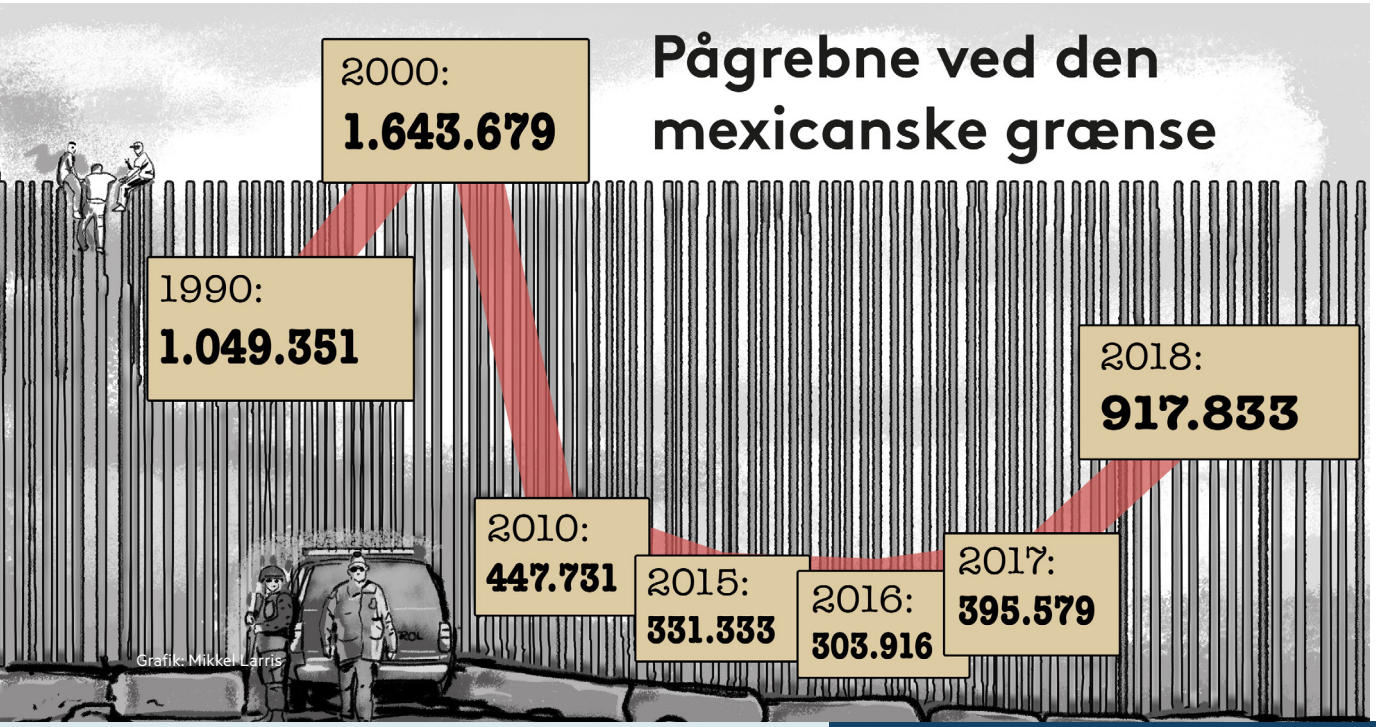

Rigtigt eller forkert?

1

A Med en befolkning på mere end 325 millioner er USA den 5. folkerigeste nation i verden.
B Med en befolkning på mere end 325 millioner er USA den 3. folkerigeste nation i verden.

2

A Den største lovlige indvandring i USA's historie har fundet sted efter år 2000.
B Den største lovlige indvandring i USA's historie fandt sted fra 1890-1900.

3

A I dette årti har USA modtaget 10,6 millioner legale indvandrere.
B I dette årti har USA modtaget 5,3 millioner legale indvandrere.

4

A 80 procent af de legale indvandrere kommer enten fra Latinamerika eller Asien.
B 60 procent af de legale indvandrere kommer enten fra Latinamerika eller Asien.

SVAR
1 B. 2 A. 3 A. 4 A.

DEMOGRAFISK UDVIKLING I USA

- I fem delstater udgør hvide (minus latinoer) et mindretal
- Det er i Californien, Texas, Nevada, New Mexico og Hawai
- Syv andre delstater er tæt på samme udvikling
- Blandt dem er New York og Florida

Vidste du at ...

Center for Amerikanske Studier på SDU blev grundlagt i 1992 for at sætte fokus på USA gennem forskning i amerikansk politik, litteratur, kultur og traditioner.

Praktiske *oplysninger*

Åbningstider og kontakt

Telefontid: Mandag til fredag kl. 10.00-15.00
Folkeuniversitetet i Odense
Odense Adelige Jomfrukloster
Albani Torv 6
5000 Odense C
Tlf. 65 50 27 72
E-mail: fu@fuo.sdu.dk
www.fuodense.dk

Tilmelding

Tilmeld dig på hjemmesiden fuodense.dk

Forplejning

Kantine 2 er åben alle hverdage indtil kl. 19.00. Kantine 4 er åben lørdag 9.00-13.30. Der er også mulighed for at købe kaffe, te, vand og snacks i automater.

Forbehold

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato og tidspunkt. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen. Ændringer oplyses på fuodense.dk og via mail og/eller SMS. Er vi nødsaget til at aflyse et hold, refunderer vi beløbet til samme konto, som der er betalt fra.

Afmelding

Hvis du fortryder, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket ekspeditionsgebyr på 120 kr. Afmelding skal ske senest 14 dage før holdstart.

Fotos og illustrationer

Medmindre andet er angivet, stammer billedmateriale fra billeddatabaserne Stock.xchng, iStockphoto.com, Shutterstock og WikiMedia. Fotos af forskere: montgomery.dk. Layout og grafik: Walk

Bøger, noter og slides

Til forløb, hvor bøger er inkluderet, udleveres bogen første undervisningsgang. Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret.

Sekretariatet

Konstitueret sekretariatsleder
Ditte Løndahl Farup

Programredaktør
Marie Hauge Lykkegaard

Studentermedhjælper
Kristian Boeskov

På barsel til 15/4
Sekretariatsleder Annette Hansen

Undervisningssted

Folkeuniversitetet i Odense
Syddansk Universitet
Campusvej 55
5230 Odense M

Rabatter

Studerende kan deltage i alle hold med 50% rabat, hvor bøger, forplejning og andre udgifter ikke er inkluderet. Oplys uddannelsessted og årskortnummer/CPR-nr. på hjemmesiden. Husk studiekort første undervisningsgang.

Rabatter med aftalekoder

Ansatte på Syddansk Universitet har gratis adgang til alle hold, hvor bøger, forplejning og andre ekstra udgifter ikke er inkluderet.

Alumner kan deltage i udvalgte hold med rabat på Syddansk Universitet i Odense og i Kolding.

Medlemmer af Dansk Sygeplejeråd Kreds Syd kan deltage i udvalgte hold med 50% rabat på Folkeuniversitetet i Odense og i Kolding.

Kontakt sekretariatet på fu@fuo.sdu.dk for at få en aftalekode og information om tilmelding med rabat.

Styrelsen ved Folkeuniversitetet i Syddanmark

Simon Møbjerg Torp (formand), dekan, Det Humanistiske Fakultet, Syddansk Universitet / Bente Kaspersen (næstformand), Folkeuniversitetet i Lolland / Niels Kring, afdelingsleder, Det Naturvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet / Anne Klara Bom, lektor, H.C. Andersen Centeret, Syddansk Universitet / Henrik Harnow, direktør, Museum Sønderjylland / Mette Ladegaard Thøgersen, leder af Nyborg Slot & Kulturarv, Østfyns Museer / Vagn Kjeldsen, Folkeuniversitetet i Vejle

Programråd

Historie: Mette Seidelin, arkivar, Landsarkivet for Fyn / Jeppe Nevers, lektor i historie, Syddansk Universitet / Johnny Wøllekær, arkivar, Stadsarkivet i Odense / Jane Hjarl Petersen, adjunkt i historie, Syddansk Universitet / Lise Gerda Knudsen, Odense Bys Museer.

Filosofi: Søren Harnow Klausen, professor i filosofi, Syddansk Universitet / Peter Wolsing, lektor i filosofi, Syddansk Universitet.

Teologi: Marianne Skovmand, præst ved Diernæs og Faaborg Kirker / Jens Buchwald Andersen, universitetspræst, Syddansk Universitet / Anders Eyvind Nielsen, sognepræst emeritus, Ringe Kirke / Erik Ransby, sognepræst, Vor Frelser Kirke / Jens Rasmussen, hospitalspræst / Lars Hedegaard Hagensen, sognepræst, Dalum Kirke / Gabriella Dahm, sognepræst, Kerteminde-Drigstrup sogn

Litteratur: Mogens Davidsen, lektor i litteratur Syddansk Universitet / Claus Schatz-Jakobsen, lektor i engelsk, Syddansk Universitet / Leif Søndergaard, lektor emeritus i litteratur, Syddansk Universitet / Clara Juncker, lektor i amerikansk litteratur og kultur, Syddansk Universitet / Adam Paulsen, lektor i litteratur, Syddansk Universitet / Helle Andersen, cand.mag., undervisningsassistent i fransk, Syddansk Universitet

Samfund og verden: Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet / Thomas Ærvold Bjerre, lektor, Syddansk Universitet / Marianne Ulriksen, adjunkt, Syddansk Universitet

Sundhed, Naturvidenskab & Teknologi: Bente Elisabeth Møller, specialkonsulent, OUH / Susanne S. Pedersen, institutleder, Institut for Psykologi, Syddansk Universitet / Tomas Homburg, afdelingsleder, Sundhedsvidenskabeligt Fakultetssekretariat, Syddansk Universitet / Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor i biologi, Syddansk Universitet / Søren Hassing, lektor, Institut for Teknologi og Innovation, Syddansk Universitet / Ulf Rasmussen, AC-fuldmægtig, Det Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet

Religion: Mikael Aktor, lektor i religion, Syddansk Universitet.

Se mere om alle forelæsningerne på hjemmesiden fuodense.dk og på facebook.com/fuodense

Oplag: 40.000
Grafisk opsætning og tryk:
Walk og Stibo Complete

Ret til ændringer i programmet forbeholdes.
Der tages forbehold for trykfejl.

Tjek altid www.fuodense.dk for nyeste information om holdene.

Trykt på FSC®-mærket papir.

Løft din faglige viden og få inspiration på højt niveau med et kursus eller en efteruddannelse fra SDU. Du får den nyeste, forskningsbaserede viden, der er koblet direkte til praksis.

Fra mig

Til

Tag en dag eller flere ud af kalenderen – eksempler på korte universitetskurser

Rollen som projektleder

Kurset giver dig mulighed for at få opdateret din værktøjskasse, så du på professionel vis kan lede projekter og skabe god værdi for din organisation.

Certifikat i persondataret

Med dette kursus får du både baggrundsviden og konkrete værktøjer, som du kan bruge direkte til at understøtte din organisation i at efterleve reglerne om persondata.

Afasi: Den gode samtale

Kurset klæder dig på til at kommunikere med borgere med afasi og giver dig redskaber til at skabe en god samtale og relation mellem borger og sundhedsprofessionelle.

→ Find flere kurser på sdu.dk/kurser

Eller læs sideløbende med dit fuldtidsarbejde – eksempler på masteruddannelser

Master i gymnasiepædagogik

Master i børne- og ungdomskultur

Master i matematik

Master i international virksomhedskommunikation

Master i offentlig ledelse

Master i projekt- og innovationsledelse

MBA – Master of Business Administration

mig selv

Læs på universitetet - online når du har tid

Syddansk Universitet tilbyder som de eneste i landet, at **jura** på deltid kan læses som fjernstudie. Du kan også tage **HD** på deltid som fjernundervisning, ligesom SDU afholder virtuelle informationsmøder om HD. Det betyder, at du kan følge undervisningen, selvom du geografisk er placeret et andet sted i landet eller verden, end hvor undervisningen foregår. Vi tilbyder fleksibilitet og møder dig, hvor du er.

Og vi har mange flere efteruddannelsestilbud

Tjek vores hjemmeside og bliv inspireret i efteruddannelsesuniverset → **sdu.dk/efteruddannelse**

Psssst! Vidste du, at du kan tilmelde dig vores **nyhedsbrev** og få forskningsartikler samt de seneste nyheder om efteruddannelser, seminarer og kurser. Se mere → **sdu.dk/evunyt**

SDU

sdu.dk/efteruddannelse

Åbningsforelæsning:

EN SAMTALE OM HJERNEN OG NATUREN

Hjerneforsker Åsa Fex Svenningsen og ph.d.-studerende i psykologi og naturvejleder Simon Høegmark fra Syddansk Universitet åbner Folkeuniversitetets forårssæson med denne samtale om hjernen og naturen. De vil prøve at svare på, hvad hjerneforskning og naturterapi i fællesskab kan bidrage med for at imødegå den voldsomme stressbølge, der har ramt mange vestlige lande de seneste år.

Brug af naturbaseret terapi og rehabilitering i sundhedssektoren er i kraftig vækst i disse år, både internationalt og nationalt. Nyere forskning viser, at ophold i naturen og naturbaseret behandling har en gavnlig effekt på stress, og at naturbaseret behandling kan styrke immunforsvaret og øge livskvaliteten. Naturen kan både bruges til at forebygge stress og som egentlig behandling.

Forskningen viser, at stress har en målbar effekt på hjernens funktion, men at der i dag også er mange måder at mindske stress på.

Efter forelæsningen serveres vin, vand og snacks.

Holdnr: 2011-177

Åsa Fex Svenningsen, lektor i neurobiologi, Syddansk Universitet,
Simon Høegmark, ph.d.-studerende i psykologi og naturvejleder,
Syddansk Universitet

Dato: Torsdag 30/1

Tid: 17.30-19.00

Pris: 180 kr. Studerende: 90 kr. inkl. vin, øl, vand og snacks

Sted: Syddansk Universitet, lokale U45, Campusvej 55, 5230 Odense M